DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 8, 1995

THE LITHUANIAN WORLD – WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, BIRŽELIS – JUNE 8, 1995 Nr. 110

Landsbergis pranašauja Karaliaučiaus neišvengiamą demilitarizavimą

Vilnius, birželio 5 d. (Elta) – „Karaliaučiaus krašto demilitarizavimo perspektyva, kad ir iš lėto, vis labiau ryškėja", teigiama Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininko Vytauto Landsbergio pirmadienį išplatintame pareiškime.

Seimo opozicijos vado nuomonę, su šia perspektyva susijusi taika ir stabilumas Europoje bei šio krašto ekonomikos palikimo ir gyventojų gerovės viltys.

Jo žodžiais, realus kariuomenės pateisinimas būtų Rusijos puolamoji arba spaudimo strategija pačiame Europos viduryje, bet ši politika prieštarautų deklaruojamai šaltojo karo pabaigai ir didėjančiam Rytų bei Vakarų bendradarbiavimui.

Pareiškime taip pat pažymima, kad Rusijos užsienio reikalų ministerija pradėjo tirti, ar minimą neišvengiamą faktą pavyktų „parduoti kaip malonę", taip gaunant dar ir strateginį užmokestį. Toks buvo Rusijos užsienio reikalų viceministro Sergej Krylov pareiškimas, kuriame nurodyta, kad Lenkija, Lietuva, Latvija ir Estija turėtų atsisakyti pastangų jungtis į NATO, ir už tai Rusija išvestų kariuomenę iš Karaliaučiaus.

S. Krylovo perspėjimai, kad Rusija įvairiomis sutartimis trukdys vakarų kaimynams stoti į NATO, atspindi Rusijos jau vykdomą politiką Lietuvoje, mano Seimo opozicijos vadas. Jo žodžiais, dabar norima dar įtvirtinti Lietuvos oro erdvės naudojimą kariniams reikalams ir siūloma „sulygti politinę kainą" už Karaliaučiaus demilitarizavimą. Viskas eina iš tos pačios ekspansinės galvosenos, kuri Molotovo-Ribbentropo dokumentuose buvo pavadinta „įtakos sferomis", teigiama pareiškime.

Lietuva ir Rusija tarėsi dėl oro erdvės naudojimo

Vilnius, birželio 1 d. (AGEP) – Lietuvos ir Rusijos ekspertų grupės gegužės 31 d. Karaliaučiuje tarėsi dėl rusų karo aviacijos skrydžių virš Lietuvos tvarkos ir skolų už juos grąžinimo. Ekspertų grupėms vadovavo ambasadorius Virgilijus Bulovas ir Rusijos Baltijos laivyno aviacijos vadas generolas Vasilij Proskurnin.

Kaip pranešė Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) Informacijos ir spaudos skyrius, „Susitikime šalys įvertino susidariusią situaciją, Rusijos ginkluotųjų pajėgų aviacijai naudojant Lietuvos oro erdvę ir pasikeitė nuomonėmis, kaip toliau tobulinti Lietuvos oro erdvės naudojimo tvarką".

Pasak oficialaus pranešimo, taip pat buvo atkreiptas Rusijos atstovų dėmesys į tai, kad iki šiol nėra sumokėta skola už Lietuvos oro erdvės naudojimą ir pareikštas pageidavimas, kad ši skola būtų netrukus apmokėta.

Pranešime nekalbama nei apie skolos dydį, nei apie rusų reakciją į lietuvių pageidavimą ją grąžinti.

Kaip sužinota Civilinės aviacijos direkcijoje, Rusijos skola Lietuvai už karo aviacijos skrydžius jos oro erdvėje siekia maždaug 280,000 litų. Pasak direkcijos pareigūnų, Rusija apskritai nėra nė karto mokėjusi Lietuvai už savo karinį oro tranzitą.

Birželio 1 d. nepavyko gauti informacijos apie Rusijos karo lėktuvų skrydžius virš Lietuvos gegužės mėnesį nei Užsienio reikalų ministerijoje, nei Civilinės aviacijos departamendepartamente.

Po incidento su žemai virš Vilniaus praskridusiais rusų karo malūnsparniais pavasario pradžioje Lietuva buvo nutraukusi leidimus rusų karo lėktuvų skrydžiams, tačiau netrukus ėmė juos vėl išduoti.

Pasak URM Informacijos skyriaus, Lietuvos delegacija informavo Rusijos atstovus apie rengiamus oro erdvės naudojimo taisyklių pakeitimus, atsižvelgiant į tarptautinių dokumentų reikalavimus. Rusijai pranešta, kad šie pakeitimai bus padaryti Lietuvos vidaus dokumentuose ir bus taikomi visų šalių orlaiviams.

Lietuvos ir Lenkijos priešiškumui nebėra realaus pagrindo

Vilnius, gegužės 27 d. (Elta) – Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybiniai santykiai šiuo metu plėtojami normaliai, o ir jų ateities perspektyvos geros, pareiškė Seimo narys Vytautas Plečkaitis spaudos konferencijoje. Jis gegužės 22-24 dienomis dalyvavo Varšuvoje vykusiame Lietuvos ir Lenkijos parlamentinės grupės susitikime. Jos tikslas – stebėti, kaip vykdomi Lietuvos ir Lenkijos sutarties nutarimai. Susitikime taip pat dalyvavo Seimo nariai Everistas Raišuotis, atstovaujantis LDDP frakcijai, ir Lenkų frakcijos seniūnas Zbignevas Semenovičius.

Pasak Vytauto Plečkaičio, Lietuva ir Lenkija turi bendrą strateginį tikslą – eiti Euroatlantizmo kryptimi. Šis tikslas, jo nuomone, jungia abiejų šalių užsienio politiką. Jis taip pat pažymėjo, kad Lenkijos parlamentarai pasisako už gerus santykius su Rusija, Ukraina ir Baltarusija.

Lenkijoje, sakė V. Plečkaitis, labai palankiai atsiliepta apie Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko pasiūlymą kurti bendrą taikos palaikymo batalioną.

Daugelį metų kurtas įvaizdis, kad Lietuva ir Lenkija yra priešai, jau neturi realaus pagrindo, pabrėžė V. Plečkaitis. Jo nuomone, kai kuriuos dar egzistuojančius nesutarimus galėtų pašalinti abipusis ArmijosKrajovos ir Lietuvos karo veteranų susitaikymas. V. Plečkaitis ir kiti Seimo nariai Varšuvoje susitiko su Armijos Krajovos veteranais. Pasak prelegentų, veteranai teigė, kad jie buvo „politinių žaidimų įrankis" ir siūlė „eiti tuo keliu, kuriuo eina Vakarų Europos karo veteranai, kovoję priešingose barikadose".

Lenkijoje, sakė E. Raišuotis ir Z. Semenovičius, su tam tikru nuogąstavimu žiūrima į Lietuvos spaudoje pasirodžiusius straipsnius apie Vilniaus Bernardinų bažnyčios rūsiuose aptiktus Armijos Krajovos dokumentus. Tokie straipsniai, lenkų nuomone, nepadės gerinti tarpvalstybinių santykių, pabrėžė Z. Semenovičius. Tačiau šie dalykai, sakė prelegentai, neturės lemiamos įtakos Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybiniams santykiams.

Parlamentarai kritikavo Lietuvos muitinių bei pasienio tarnybų darbą, kuris, pasak jų, neatitinka tarptautinių standartų ir apsunkina „Lietuvai bei lietuviams eiti į Vakarų Europą per Lenkijos teritoriją".

Bosnijos ir Herzegovinos sostinėje Sarajevo serbai vėl pradėjo šaudyti į civilius ir dabar jau gatvėse, kurios anksčiau buvo laikomos saugios. Čia moteris stebi bėgančius per šaudymo zoną, laukdama, kol jai atrodys saugiau. Serbai vėl užblokavo 300,000 gyventojų turintį miestą, nepraleisdami maisto ar humanitarinės pagalbos.

Įkalintas žurnalistas skelbia bado streiką

Vilnius, birželio 2 d. (AGEP) – Įkalintas žurnalistas Saulius Stoma paskelbė bado akciją, siekdamas atkreipti dėmesį į „absurdišką, žmogaus teisės pažeidžiančią būklę".

Buvęs „Lietuvos aido" vyriausiasis redaktorius Saulius Stoma, kuris kaltinamas pasisavinęs laikraščio pinigus, nuo gegužės 5 d. laikomas Lukiškių kalėjime Vilniuje.

Savo pareiškime Stoma teigia, kad tardymo izoliatoriuje yra laikomas „be įtikinamo teisinio paaiškinimo", todėl nuo birželio 5 d. pradeda badauti. Pareiškimas adresuotas prezidentui, premjerui, Seimui, generaliniam prokurorui, teisingumo ir vidaus reikalų ministrams, Žmogaus Teisių Gynimo Asociacijai, tarptautinei organizacijai „Amnesty International" ir informacijos priemonėms.

Dokumentą penktadienį paskelbė dienraštis „Respublika".

Saulius Stoma teigia, kad baudžiamosios bylos jam iškeltos, remiantis dabartinės „Lietuvos aido" vadovybės „tendencingu pareiškimu". Įtariama, kad Stoma paėmė laikraščiui didesnį nei 100,000 dolerių kreditą ir, slapta nuo kitų bendrovės narių, perskolino juos vėliau bankrutavusiai firmai.

Tačiau, kaip teigia pats S. Stoma, būdamas didžiausiu „Lietuvos aido" akcininku, jis labiausiai ir nukentėjo dėl kitų asmenų kaltės dingusio kredito.

Pasak žurnalisto, nuo gegužės 10 d. jo niekas netardė, nors tardymo izoliatoriuje jis laikomas beveik mėnesį. Saulius Stoma sako, kad bylą galima būtų sėkmingai baigti ir išleidus jį į laisvę už užstatą. Jis taip pat sako nesiruošiąs bėgti ir spėja, kad „toks nuožmus moralinis spaudimas" jam daromas dėl kitų priežasčių.

„Laikomas tokiomis blogomis sąlygomis ir visiškai izoliuotas, nenoriu daryti toli siekiančių išvadų, tačiau kreipiuosi į Jūsų žmogiškumą ir teisingumo jausmą, prašydamas supratimo ir pagalbos", rašo įkalintas žurnalistas.

Savo vyrą kalėjime aplankiusi Sauliaus Stomos žmona „Respublikai" sakė, kad jis laikomas 9 kvadratinių metrų kameroje, kurioje vienu metu būna 7-8 tardomieji. Pasak Dianos Stomienės, jos vyrui neleidžiama susitikti su advokatu ir labai ribojami susitikimai su šeima.

Praėjusį mėnesį grupė Seimo narių kreipėsi į generalinį prokurorą, prašydami paleisti S. Stomą iki teismo už užstatą, tačiau atsakyta, kad kardomoji priemonė jam paskirta teisėtai ir ją keisti nėra pagrindo.

40-metis S. Stoma dirbo „Lietuvos aido" redaktoriumi nuo 1990 m. iki pernai metų ir tebeturi apie 13% jo akcijų. Pastaruoju metu jis buvo laisvas žurnalistas, rašęs politinius komentarus „Lietuvos rytui".

Seimo komisija: Valstybė neteisėtai reorganizavo bankus

Vilnius, gegužės 31 d. (LR) – Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija Seimui gegužės 30 d. pateikė savo išvadas dėl Žemės ūkio, Taupomojo ir Valstybinio komercinio bankų reorganizavimo, rašo Kęstutis Jauniškis „Lietuvos ryte".

Komisijos išvadose be kita ko, sakoma, kad minėti bankai kaip Lietuvos valstybiniai bankai buvo įkurti Lietuvoje jau veikusių Sovietų Sąjungos bankų skyrių pagrindu. 1992 m. vyriausybė savo nutarimais reorganizavo šiuos bankus į valstybinius akcinius bankus. Šiais nutarimais, kaip sakoma komisijos išvadose, vyriausybė viršijo savo įgaliojimus, nes vykdė valstybės turto savininko funkcijas, neturėdama Aukščiausiosios Tarybos pavedimo.

Seimo Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos pirmininko Vytauto Juškaus pasirašytame dokumente teigiama, kad 1992-1993 metais vyriausybė, nesant įstatyminio pagrindo, savo nutarimais patvirtino šių bankų statutus, kurie prieštarauja Konstitucijai. Pagal ją sprendimus dėl esminių turtinių įsipareigojimų priima Seimas, o valstybinio turto valdymo bei naudojimo tvarką nustato įstatymas. „Šiuo atveju vyriausybė savo nutarimais patvirtino tokias statutų normas, pagal kurias šių trijų bankų, kurie turėjo būti valstybiniai, valdymo teisė perėjo į privačių asmenų rankas".

„Nors visuose trijuose bankuose pagal patvirtintus statutus valstybei priklausė 51% viso banko kapitalo, Taupomajame banke vyriausybei teko 35% balso teisę suteikiančių akcijų, Žemės ūkio banke – 35%, Valstybiniame komerciniame banke – 33.5%, vyriausybė apribojo valstybinio turto valdymą ir naudojimą nesant jokio įstatyminio pagrindo", sakoma komisijos išvadose.

Komisijos nuomone, remiantis vyriausybės nutarimais, atlikta valstybinių bankų reorganizacija į valstybinius akcinius bankus „faktiškai buvo valstybinių bankų dalinis privatizavimas, valstybei atsisakant realios įtakos šių bankų valdyme", tačiau atsakomybė indėlininkams buvo palikta valstybei.

Komisija pateikė Seimui svarstyti nutarimo projektą dėl šių bankų tolesnės veiklos. Jame numatoma šį klausimą svarstyti, atsižvelgiant į būsimus vyriausybės pasiūlymus.

Projektą pateikęs Seimo narys Juozas Listavičius sakė, kad minėti bankai ketina didinti savo įstatinius kapitalus, todėl valstybei, norint išlaikyti kontrolinius akcijų paketus, prireiks didelių lėšų. „Vyriausybė turėtų greičiau apsispręsti, kuris iš minėtų bankų liks valstybinis", pareiškė J. Listavičius.

Juozas Listavičius informavo, jog vyriausybė ketina pakeisti Civilinio kodekso straipsnį, numatantį valstybės atsakomybę indėlininkams. „Vyriausybė apskritai atsisakys garantuoti indėlių saugumą. Tada gal mes ir pašokinėsime", teigė Seimo narys.

„Kaip jūs galite pavesti vyriausybei pateikti pasiūlymus dėl šių bankų? Juk pati vyriausybė šiuos bankus ir suniokojo", stebėjosi Seimo narys Alvydas Baležentis. Pranešėjas atsakė, kad „tai, kas buvo – jau buvo", o 1994 m. gruodžio 21 d. buvo priimtas Komercinių bankų įstatymas, kuris nustatė, jog minėti bankai turi kontrolinį akcijų paketą. „Reikia vyriausybei apsispręsti kuo greičiau, nes jeigu bankai padidins įstatinius kapitalus, Seimas negalės priimti atgal veikiančio įstatymo – teks vytis bankų akcininkų sprendimus".

Seimo narys Rimantas Dagys pažymėjo, kad ši istorija užtruko labai ilgai – praėjo terminas, kai buvo galima kreiptis į Konstitucinį Teismą.

„Ar pasiūlyta procedūra nesąlygos naujų pažeidimų, nes gali išaiškėti, kad visuose bankuose kontrolinis paketas jau prarastas?", klausė Dagys. Listavičius savo ruožtu pasiūlė nutarimą priimti ypatingos skubos tvarka, nes, pasak pranešėjo, „jeigu mes pavėluosim, tai tikrai pavėluosim ir nieko daugiau nepadarysim".

Kongr. R. Durbin paskelbė sieksiąs vietos JAV Senate

Springfield, Ill., birželio 6 d. – JAV senatoriui iš Illinois, demokratui Paul Simon nebekandidatuosiant į JAV Senatą, trys Illinois demokratai jau pareiškė sieksiantys jo vietos. JAV kongresmanas Richard Durbin, po ilgų savaičių spėliojimų, ar jis kandidatuos, pagaliau oficialiai pasiskelbė kandidatuosiantis. Skirdamas savo energiją šiai kampanijai, jis rizikuoja prarasti 12-kos metų stažą Atstovų Rūmuose ir laimėtą distriktą, kuris gali prabalsuoti ir už respublikoną kandidatą į jo vietą Atstovų Rūmuose. Richard Durbin, 50 m. amžiaus, pradėdamas kampaniją dar šį mėnesį aplankys pagrindines Illinois valstijos rinkimines sritis.

Pirminiuose rinkimuose, kuriuose nominuojami partijų remiami kandidatai, Durbin kandidatuos prieš bent du kitus kandidatus – buvusį Demokratų Partijos Nacionalinio komiteto pirmininką David Wilhelm ir buvusį Illinois valstijos iždininką Patrick Quinn.

Senatorius Paul Simon, kuris baigia antrą kadenciją JAV Senate, praėjusį lapkričio mėnesį pranešė, kad nebekandidatuos į JAV Senatą. Jis sakė, kad savo įpėdiniu pasirinktų Richard Durbin.

Bet Kongresmanas Richard Durbin, ilgiausiai tarnavęs Illinois delegacijos narys ir buvęs Atstovų Rūmų lėšų skirstymo pakomisijos pirmininkas, ilgai dvejojo prieš padarydamas šį sprendimą, net ir po to, kai stipriausi galimi konkurentai buv. generalinis advokatas Neil Hartigan ir JAV kongresmanas Lance Evans neseniai pranešė, kad nekandidatuos į šią vietą.

Dabar R. Durbin išreiškė pasitenkinimą, kad nutarė kandidatuoti ir pareiškė, kad nebėra kelio atgal. „Aš vienintelis kandidatas iš bet kurios partijos, padėjęs ką nors ant stalo. Aš atsisakau vietos Atstovų Rūmuose, kuriai laimėti ir išlaikyti nepastoviame distrikte partijų atžvilgiu turėjau labai sunkiai dirbti", sakė Durbin, kalbėdamas telefonu iš Vašingtono.

Kandidatavimo pareiškime Durbin kritikavo respublikonų vadovavimą Atstovų Rūmuose ir Senate, kaltindamas juos ir jų „specialius interesus turinčius sąjungininkus", saugojimu rinktinės mažumos teises, plačiosios visuomenės sąskaiton.

Richard Durbin žadėjo saugoti dirbančių šeimų interesus, primindamas savo kovas Kongrese jų naudai prieš tabako gamintojų, naftos bei vaistų firmų proteguojamus interesus.

Vokietijoje pristatytos verslo galimybės Lietuvoje

Vilnius, gegužės 30 d. (Elta) – Antradienį Vokietijoje, Duisburg mieste surengta Lietuvos ir Vokietijos konferencija „Verslo ir investicijų galimybės Lietuvoje". Pagrindinį pranešimą joje padarė Lietuvos vyriausybinės delegacijos vadovas, ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Kartu su juo į Duisburg atvyko Susisiekimo ministras Jonas Biržiškis, Ryšių ir informatikos ministras Gintautas Žintelis, kiti vyriausybės pareigūnai, Seimo nariai ir Lietuvos Vystymo Banko bei Akcinio inovacinio Banko vadovai.

Konferencijoje pagrindinį pranešimą padarė Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius. Jis pabrėžė, kad pagrindinis Lietuvos užsienio politikos tikslas – kuo aktyviau dalyvauti Europos Sąjungoje vykstančiuose procesuose.

Premjeras informavo, kad, preliminariais duomenimis, bendrasis vidaus produktas, palyginti su ankstesniais metais, Lietuvoje padidėjo 1.5%. Kiek besiskirtų įvairūs šalies ūkio raidos apskaičiavimai, tačiau visais atvejais numatoma, kad 1995 metais gamybos lygis Lietuvoje kils.

Premjeras Helsinkyje propaguos investavimą Lietuvoje

Vilnius, birželio 5 d. (Elta) – Pirmadienį Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius su vyriausybine delegacija išvyko į Helsinkį, Suomijoje, dalyvauti konferencijoje, kurioje bus pristatyta Lietuva kaip patraukli užsienio investavimui.

Praėjusią savaitę panaši konferencija įvyko Duisberge, Vokietijoje, ir susilaukė didelio šios šalies finansininkų, verslininkų susidomėjimo. Pasak A. Šleževičiaus, tokios konferencijos pristatant Lietuvą, ir investicijų joje galimybes bus rengiamos ir toliau.

Po Suomijos planuojama tokias konferencijas surengti Graikijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Olandijoje ir kitose valstybėse.

KALENDORIUS

Birželio 8 d.: Medardas, Vilhelmas, Kaliopas, Germinė, Merūnas.

Birželio 9 d.: Šv. Efremas, Bažnyčios mokytojas (306-373 m. Sirijoje); Felicijus, Maksimijonas, Gintas, Gintė.

Lietuvos Vyčių veikla

CENTRO VALDYBOS SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių centro valdybos ir komitetų pirmininkų posėdis š.m. birželio 3 d. vyko Novi, MI. Dalyvavo 20 narių iš Illinois, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Jersey, Ohio, Pennsylvania ir Rhode Island valstijų. Suvažiavimą globojo 102 kuopa veikianti Detroite. Posėdis vyko Novi Hilton viešbutyje.

C. V. pirmininkei Evelynai Oželienei nedalyvaujant (ji išvyko Lietuvon atstovauti Lietuvos Vyčių organizacijai įvairiuose posėdžiuose, steigiant komitetą dėl geresnių ryšių tarp Lietuvos, Amerikos lietuvių ir lietuvių pasaulyje), ją pavadavęs I vicepirmininkas Tom Bruzga sukalbėjo maldą ir vadovavo posėdžiui.

102 kuopos narys ir 82 seimo rengimo komiteto pirmininkas Tim Baibeik kuopos vardu pasveikino visus atsilankiusius ir linkėjo malonios viešnagės. Jis apibūdino jau vykstančius pasiruošimus seimui/suvažiavimui. Darbai vyksta labai gerai. Pranešė, kad per banketą, vyksiantį šeštadienį, rugpjūčio 12 dieną, vyks ir buvusiųjų Šv. Antano mokyklos mokinių baigiamųjų klasių (nuo 1931-1971) susitiktuvės. Taip pat pranešė, kad banketo metu lietuvių kilmės garbės svečias George Perles, buvęs Michigan u-to vyriausias futbolo komandos treneris, bus apdovanotas specialiu Vidurio centro rajono medaliu. Seimo užbaigimo Mišios vyks Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje, kuri tuo pačiu laiku švęs savo garbingą 75 metų gyvavimo sukaktį. Šventėje dalyvaus Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida, vyskupas Paulius Baltakis ir kiti kunigai.

Buvo valdybos narių ir komitetų pirmininkų pranešimai bei ateities darbų svarstymai. Vyko diskusijos dėl paruošimo 82-ojo seimo prisiekusiųjų tarėjų. Vadovauti diskusijų būreliams buvo pakviesti: seselė Ignė Marijošiūtė, kun. Ant. Saulaitis ir kun. Gintaras Grušas.

Loretta Stukienė paruošė informacinį pranešimą apie „oficialų" vyčio ženklą ir istoriją, kad Lietuvos Vyčiai galėtų išsirinkti ženklą, kuris būtų naudojamas oficialiuose raštinės reikmenyse. „Vytis" redaktorė Marytė Abbott pasidalino mintimis dėl žurnalo ateities — reikia straipsnių, nuotraukų, ir istorinės medžiagos, kad nariai turėtų informacinį ir įdomų žurnalą.

Posėdį baigiant maldą sukalbėjo C. V. pirmininkės pirmas pavaduotojas Tom Bruzga. Ievutės ir Juozo Aukštakalnių namuose 6:30 v.v. šv. Mišias aukojo L.V. 102 kuopos dvasios vadas kun. J. Walter Stanievich. Savo pamoksle jis sveikino visus posėdžio dalyvius. Mišiose dalyvavo ir vietiniai vyčiai bei jų draugai.

Po Mišių vyko vaišės. 102 kuopos valdybos nariai Juozas Aukštakalnis ir Jonas Stanievičius pralinksmino dalyvius smuiku ir akordeonu, o Frank Bunikis visus įtraukė į bendrą dainavimą.

Ateinantį centro valdybos posėdį, numatyta šaukti š.m. rugpjūčio 10 d. (per 82-ji seimą) Novi Hilton viešbutyje, Novi, Michigan.

BUV. MOKINIŲ JUBILIEJINIS SUVAŽIAVIMAS

Detroito Šv. Antano lietuvių parapija ir joje veikianti 102 Lietuvos Vyčių kuopa šįmet švęs 75 metų sukaktį.

Lietuvos vyčių 102 kuopa globos 82-ji Lietuvos Vyčių seimą, š.m. rugpjūčio 9-13 d. vyksiantį Novi Hilton viešbutyje, Novi, Michigan. Tarp kitų suvažiavimo renginių bus ir iškilminga vakarienė ir šokiai. Buvo nutarta šiame pokylyje suruošti buvusių Šv. Antano parapijos mokyklos buvusių mokinių susitikimą. Šis pasiūlymas buvo džiaugsmingai sutiktas. Kadangi buvę mokiniai plačiai išsisklaidę JAV-se, visuomenė kviečiama padėti juos surasti. Prašoma atsiųsti jų pavardes, adresus, telefono numerius. Pasižymėkite kalendoriuose įvykio datą ir patys planuokite jame dalyvauti.

Vakarienė — šokiai šeštadienį, rugpjūčio 12 d., vyks Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Pradžia 6 v.v. Stalai bus sutvarkyti pagal klasių baigimo metus, nuo 1930 iki 1971 m., kai mokykla buvo uždaryta. Pakviestos dalyvauti ir mokykloje dirbusios seselės vienuolės. George Perles, lietuvių kilmės buvęs Michigan State universiteto futbolo komandos vyr. treneris, pakviestas garbės svečiu.

Jubiliejines šv. Mišias sekmadienį, rugpjūčio 13 d., 10:30 v.r. Šv. Antano bažnyčioje koncelebruos Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida. Giedos muz. Stasio Sližio vadovaujamas parapijos choras. Mūsų viltis pripildyti bažnyčią taip, kaip senesniais laikais. Parapijos ateitis neaiški, tai šis gali būti vienas iš paskutiniųjų svarbesnių švenčių minėjimų šioje bažnyčioje. Po šv. Mišių bus programa ir vaišės parapijos svetainėje.

Bilietai visiems renginiams įsigyjami iš anksto; prie įėjimo jų nebebus galima gauti. Viešbutis ir parapijos renginių komitetas iš anksto turi žinoti dalyvių skaičių. Smulkesnes informacijas teikia Aldona (Nausėdas) Bunikis, tel. 810-288-3736, Regina Juškaitė — 313-554-3288 ir Robertas Boris — 810-682-0098.

Kryžius prie uždarytos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios Detroite.

Nuotr. R. Juškaitės

„PAGALBA LIETUVAI" DĖKOJA

„Pagalba Lietuvai" dėkoja Detroite veikiančiai St. Butkaus kuopai, per iždininką Matą Baukį, įteikusiai 250 dol. auką. Dėkojama visiems talkininkams, padėjusiems paruošti siuntimui ir sukrauti į talpintuvą Lietuvon siunčiamus buvusios Šv. Petro parapijos bažnyčios įrengimus. Talpintuvas iš Detroito išsiųstas gegužės 26 d.

Padėka reiškiama milžinišką darbą atlikusiems: Mykolui ir Onutei Abariams, Albinui Andriušaičiui, Matui Baukiui, Tony Bulota, Lou Bogart, Josh Fielding, Stefanijai Juškienei, Juozui Kinčiui, Katherine Kurpowic, Charlie Padolski, Petrui Pagojui, Alfonsui Rimbai, Stasiui Šadeikai, Vaciui Slušniui, Juozui Šuopiui, Vytautui Valiui, Vincui Zagreckui. Minimi geradariai paaukojo dvi dienas šiam milžiniškam darbui atlikti.

Kun. Walter Stanevičius, buvęs Šv. Petro parapijos klebonas, paskutinį kartą bažnyčion atsilankė gegužės 26 d. ir palaimino talpintuvą, kad jis laimingai pasiektų Lietuvą ir Alytuje klebono kun. Leono Jakimavičiaus parapijoje statomą Švč. M. Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčią.

Pašnekesys su „Pagalba Lietuvai" vadovu Robert S. Boris buvo išspausdintas „Michigan Catholic" laikraštyje. TV 7 kanalas du kartus vakarinių žinių laidose rodė Šv. Petro bažnyčią, rajoną ir pasikalbėjimą su R. S. Boris.

Talpintuvo siuntimui išlaidoms apmokėti aukos teberenkamos. Iki šiol surinkta 2,505 dol. Visi prašomi prisidėti prie šio projekto. Ypač atsišaukiama į visuomenę, neturėjusią progos įteikti aukos rinkėjams prie bažnyčių, o taip pat į alytiškius ir buv. Šv. Petro parapijos parapijiečius. Kiekviena auka vertinama ir laukiama. Aukas prašoma siųsti: Aid to Lithuania, Inc., c/o Robert S. Boris, 4457 Fairway Ct., Waterford, MI 48328, tell. 810-682-0098.

Regina Juškaitė

Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas dalinasi įspūdžiais su Prisikėlimo šv. Mišiose ir procesijoje dalyvavusiais jaunuoliais — Elyte Strakšyte, Rasa Kaunelyte, Michael Strakšiu, Dovu Kauneliu ir Audra Strakšyte.

Nuot. Lilės Strakšienės

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ŪDRIŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Narimantas ir Janina Ūdriai šventė savo vedybų 30 metų sukaktį. Ta proga Linas, Gytis ir kiti artimieji š.m. gegužės 27 d. suruošė pokylį. Sveikiname Narimantą ir Janiną linkėdami jiems dar daug laimingų metų.

„LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ" ŽINIOS

Detroito ateitininkų metinė šventė š.m. birželio 4 d. vyko Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Pagrindinis kalbėtojas buvo dr. Arvydas Žygas. Šventės reportažą „Lietuviškų melodijų" birželio 6 d. laidoje pateikė Jonas Mikulionis. Į valandėlių redagavimą vėl įsijungė iš Floridos sugrįžę Antanas ir Stasė Zaparackai. Valandėlės transliuojamos antradieniais ir penktadieniais nuo 4 iki 5 val. p.p. iš radijo stoties WPON AM banga 1460.

A.A. STASYS BARTKUS

A.a. Stasys Bartkus, 88 metų amžiaus, mirė gegužės 30 d. savo namuose, Detroite. Birželio 2 d., po gedulingų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje aukotų kun. Alfonso Babono, velionis buvo nulydėtas ir palaidotas Holy Sepulchre kapinėse.

Velionis buvo gimęs Panevėžyje 1907 m. sausio 27 d. Detroite buvo aktyvus Stasio Butkaus šaulių kuopos, Dariaus ir Girėno klubo, Lietuvių namų draugijos, „Amerikos lietuvių balso" radijo klubo ir „Lietuviškų melodijų" radijo valandėlės rėmėjas. Paliko brolį Joną Bartkų, dukterėčias Vidą ir Dalią su šeima bei kitus gimines.

Atsisveikinimo metu Baužos laidotuvių namuose Stasio Butkaus šaulių kuopos nariai pagerbė savo narį dalyvaudami su vėliava, o kuopos pirmininkas Jonas Šostakas tarė atsisveikinimo žodį. Atsisveikinimą pravedė Antanas Zaparackas. Laidotuves tvarkė Baužos laidotuvių namai.

lm

BOSTON, MA

PRISIMINTAS ŽYMUSIS LIETUVOS OPEROS DAINININKAS KIPRAS PETRAUSKAS

LMK Federacijos Bostono klubo š.m. kovo 18 d. vykusiame susirinkime, klubo pirmininkė Elena Vasyliūnienė kalbėjo apie žymų Lietuvos operos dainininką Kiprą Petrauską.

K. Petrauskas gimė 1886 m. Švenčionių apskrityje. Iš mažens pasižymėjo muzikiniais gabumais. Pirmasis jo muzikos mokytojas buvo tėvas, vargonininkas, antrasis — vyresnysis brolis Mikas, vargonininkas Obeliuose. K. Petrauskas ten lankė pradžios mokyklą, mokėsi vargonininkavimo ir giedojo bažnytiniame chore. Gervėčiuose jam teko pirmą kartą dalyvauti lietuviškame vaidinime. 15 metų K. Petrauskas tapo vargonininku. 1905 m. įsijungė į sajūdį prieš rusų valdžią. Rusų žandarų buvo pagautas ir pusę metų kalėjo Trakų kalėjime. 1906 m. jau dainavo Miko Petrausko operoje „Birutė". Čia buvo pastebėtas K. Petrausko talentas. 3 asmenų pastangomis buvo surinkta pinigų, sudarant K. Petrauskui galimybę išvykti į Petrapilį. Išlaikius egzaminus į Imperatoriškąją konservatoriją prasidėjo jo kelias į pirmaeilius tenorus. K. Petrauskas buvo kviečiamas daugelyje operų atlikti svarbius vaidmenis. 1911 m. jis tapo žymaus „Marinski" teatro solistu. K. Petrauskas buvo gabus ir gudrus; išmokęs įvairius vaidmenis, reikalui esant, galėjo pavaduoti kitus dainininkus. Tuo susidarė progų labiau iškilti operų pastatymuose. 1920 m. K. Petrauskas atvyko į Vilnių. Lietuva buvo beatsikurianti. K. Petrauskas buvo pakviestas Kaune steigti operą. Operos teatrui K. Petrausko nuopelnai yra milžiniški. Jam reikėjo suorganizuoti orkestrą, baletą, surinkti chorą ir mokyti. 1920 m. lapkričio mėn. Lietuvos operos scenoje pasirodė „Traviata". Taip Lietuvoje gimusi opera išsilaikė per visus nepriklausomybės metus. 1937 m. K. Petrauskui už nuopelnus buvo padovanotas Raseinių dvaras ir suteiktas Gedimino 1 laipsnio ordinas.

1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, K. Petrauskas stengėsi likti ištikimas operos teatrui, bet okupantui buvo reikalingas jo autoritetas. Todėl netrukus K. Petrauskas buvo pakeltas į Sovietų Sąjungos tarybą.

K. Petrauskas, dainavęs daugiau negu 3000 spektaklių, 1955 m. išėjo į pensiją.

K. Petrauskas labai mylėjo Lietuvą ir jos žmones. Kaip dainininkas, jis stovi greta ano laiko geriausių pasaulio tenorų, — baigė paskaitą Elena Vasyliūnienė.

Val. Vaičjurgienė

BUFFALO, N.Y.

A.A. ROMAS MASIULIONIS

Buffalo lietuvių bendruomenė, veikianti Buffalo Lietuvių klubo vardu, šių metų gegužės 14 d. neteko vieno pagrindinių jos šulų — Romo Masiulionio, peržengusio 85 m. slenkstį.

Jis buvo nepamainomas šios bendruomenės valdybos narys. Nors nebuvęs jos pirmininku, valdyboje jis prisiėmė įvairiausias pareigas, dėl ko buvo pramintas premjeru. Šalia rūpesčių šeima ir Lietuvos laisvės reikalais, jis buvo žinomas žūklautojas ir medžiotojas, daržininkas bei gėlininkas, skatinęs draugiškus lietuvių tarpusavio ryšius.

Lietuvoje jis buvo baigęs Miškininkų mokyklą Alytuje ir vienu metu atstovavo Lietuvai miškų prekyboje su sovietine Rusija. Leningrade jis buvo suimtas už tariamą pražangą ir verbuojamas šnipinėti enkavedistams. Grįžęs iš tarnybinės kelionės, jis pranešė savo viršininkams apie tą provokaciją ir pateko į enkavedistų juodąjį sąrašą. Dėl to pirmuoju bolševikmečiu jis turėjo mėtyti pėdas, kad jo nesusektų, o antrojo bolševikų antplūdžio jis išvengė pasitraukdamas į Vakarus.

Miškininkas Romas Masiulionis 1910-1995

Bene ryškiausias Romo Masiulionio nuopelnas — vadovavimas Vasario 16 d. gimnazijos rėmėjų būreliui. Jai šelpti per tris dešimtmečius jis surinko daugiau negu 10,000 dolerių.

Pragyvenimą jis užsidirbo Buffalo miesto savivaldybėje — braižydamas vandentiekio bei kanalizacijos planus. Paskutinius metus jis buvo globojamas Batavijos (New Yorko valstijoje) slaugos namuose. Pamaldos už velionio sielą įvyko gegužės 18 d. Šv. Juozapo bažnyčioje (Batavijoje). Jas vedė Rochesterio lietuvių parapijos kunigai — broliai Kazimieras ir Dominikas Mockevičiai. Solistė Birutė Čypienė, vargonais palydima muziko Raimondo Obalio, giedojo giesmes. Keliasdešimt giminių bei draugų ir pažįstamų dalyvavo budynėse ir pamaldose. Labiausiai velionio pasiges žmona Aldona, sūnus Vytas ir duktė Audronė Mažeikienė bei du vaikaičiai.

Amžiną atilsį darbščiojo Romo sielai teteikia Viešpats.

A. Musteikis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p., penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

LIETUVA — JAUSMŲ KRAŠTAS

LIŪDA RUGIENIENĖ

Pokalbis su Centro sąjungos pirmininku Romualdu Ozolu Lietuvoje

— Pirmiausiai norėčiau paklausti apie Lietuvos įstojimą į NATO. Kaip Lietuva šitam įstojimui turėtų pasiruošti ir kada gali tikėtis būti priimta?

— Aš manau, jog Lietuva turėtų dėti visas pastangas, kad į NATO įstotų kuo greičiau, tai yra pagrindinė tezė. Ar pavyks Lietuvai tą savo siekį įgyvendinti taip, kaip ji norėtų, yra klausimas. Aš abejoju štai dėl ko, ne tik dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos sugebėjimo pakelti savo gynybinį potencialą ir pajėgas iki NATO standartus atitinkančio lygmens, Amerika yra linkusi susilaikyti ir būti santūri Baltijos valstybių atžvilgiu, nors ji labai dažnai akcentuoja, būtent, šitą aspektą — mes esą dar nepasiekę tokio lygio, kuris leistų mus priimti, dėl to kad šito nenori Rusija. JAV nenorėtų, kad Lietuva primygtinai veržtųsi į NATO. Tai yra senas Jungtinių Valstijų santykio su Baltijos šalimis būdas, stilius ir elgesys. Ji visą laiką padaro ką nors Baltijos valstybių atžvilgiu tada, kai yra besąlygiškai priverstas padaryti. Sakysim, tą pačią nepripažinimo nuostatą įtvirtino tiktai tada, kai mūsų išeivija privertė tai padaryt ir Lietuvos nepriklausomybė buvo pripažinta iš Jungtinių Valstijų pusės tiktai tada, kai visas pasaulis pareiškė savo nuomonę.

— Prezidento Bush administracija teigė, kad JAV nereikėjo pripažinti nepriklausomybės, nes niekad nebuvo pripažinta okupacija, galiojo 1922 metų pripažinimas, reikėjo tik pripažinti valdžią?

— Tokie gudragalviai pareiškimai yra labai naudingi, o mums, turint galvoje santykius su Maskva, reikėjo pripažinimo. Ne mums šito reikėjo, Maskvai reikėjo. Mes ir patys žinom, kad mes nebuvom praradę nepriklausomybės, kad mums reikėjo tiktai fizinių veiksmų ją atstatyt, o ką jisai pripažins, ar vyriausybę, ar nepriklausomybę, tai čia jisai savo diplomatinėse aukštybėse apie tai šneka.

— Jei būtų antrą kartą pripažinę nepriklausomybę, ar tuo pačiu nebūtų buvusi pripažinta okupacija?

— Aš manau, kad tai lygiai tas pats atvejis, kas ir dėl NATO. Esant norui, JAV būtų labai nesunku surasti formulę, kuri patenkintų ir Lietuvą, ir ją puolančią Maskvą, lygiai kaip dabar kad surado puikiausiai save ir Maskvą patenkinančią formulę, sukurdami partnerystės programą, kuri yra Lietuvai neveiksmingas pakaitalas, leidžiantis pasauliui sakyt, kad štai su Vidurio Europos šalim yra dirbama, kad jos artėja prie NATO, bet tai ne NATO, lygiai taip, kaip ir ne nepriklausomybė — Busho šnekėjimas apie tai, kad jis nori pripažinti tiktai vyriausybę.

— Ką manote apie Zbignew Brzezinski mintį reikalauti tam tikrų pertvarkų. Pavyzdžiui, išardyti kuriamus monopolius, kad privatizavimas nereikštų tik vardo pakeitimo? Kada yra reikalaujama, kad būtų veiksminga rinka, priėmimo delsimas galbūt priverstų daryti pertvarką? Ar tai negalėtų būti pozityvus reiškinys?

— Abejonės nekelia, kad valstybinis arba suvalstybintas turtas Lietuvoj turėjo būti pervestas į privataus turto kategoriją. Klausimas tiktai, kokiu būdu. Aš iš karto sakau — nuo pat pradžių, mes šitą darbą pradėjom visiškai neteisingai ir netvarkingai, darydami daugybę klaidų, o tame tarpe ir sąmoningų. Turiu nuomonę šituo klausimu, bet nenoriu šnekėti šį kartą. Turbūt padarysiu atskirą straipsnį apie tai — kokie buvo konstruoti valstybinio turto valdymo ir privatizavimo įstatymai. Iš to gali būti visiškai aišku, kad tai yra programa, kuria naudojasi šiandien LDDP lygiai taip pat, ir kad tai yra selektyvinis turto perėmimas, o ne demokratinis, normalus.

— Ar Lietuvoje yra kuriami monopoliai?

— Taip. Įstatymai leidžia kurti monopolį. Aš dėl to ir sakau. Jie yra selektyviniai. Kam yra padedama perimti turtą, tas ji ir perima. Šiandien valstybinis turtas yra neprivatizuojamas ir dėl to džiūgauti, kad Lietuvoj didžiausias procentas iš Baltijos valstybių yra privatizuotas, nėra jokio reikalo, nes tai yra ne privatizavimas, o turto perėminėjimas. Jeigu manome, kad nesvarbu, kam pereina turtas, svarbu, kad jis pereina, tada taip — mes esame padarę labai daug. Aš manau, kad šitaip vertinti negalima ir reikia žinoti, kam turtas pereina. Pirmiausia, turtas turi priklausyti teisėtam jo savininkui, jeigu jis turi nuosavybės teisę. Antra, jisai turi priklausyti tam, kas yra produktyvus, kas gali juo naudotis, gausindamas turtą, kaip kapitalą. Trečia, turtas turi būti švarus, skaidrus. Šalia viso to, jis turi būti visuomenės kontroliuojamas ir negalima jokiu būdu susitaikyti su tuo, kad turto didžioji dalis yra iš principo neteisėtais keliais patekus į šiandieninio turto valdytojo rankas. Kaip spręsim šitą klausimą, man tiesiog neįsivaizduojama. Sunku suprast todėl, kad tai yra ne kokio atskiro politiko, atskiros politinės partijos, ne vyriausybės, čia yra tautos nuomonės klausimas. Man rodos, kad mums reiks rengti referendumą turto disponavimo klausimu. Gaila, kad mes iš karto šito nepadarėm.

— Ar yra kokie įstatymai, kad kiekvienoje srityje būtų bent du ar trys verslai, kad būtų konkurencija? Ar gali paimti vieną sritį ir kontroliuoti viena firma?

— Šiandien nėra net įstatymo, kuris aiškiai formuluotų, kad yra privatus kapitalas, privati įmonė. Pasižiūrėkit į mūsų įstatymus. Tai hibridai, tai sinkretiniai padarai. Aš net nerandu būdų, kaip apibūdinti šituos dalykus. Iš karto buvo šnekama ne apie valstybinę ir privačią įmonę, o apie apskritai. Kur esate matę šitokius dalykus ir iki šiandien šitai tęsiasi. Aš manau, kad mūsų padėtis šiuo požiūriu kol kas nejuridinė ir iš tiesų, kaip bus juridisuotas turto valdymas, aš negaliu pasakyti, galiu tiktai konstatuoti, kad tai yra fundamentalinė Lietuvos problema.

— Ar negalvojate, kad jei skelbia dabartinė valdžia, jog ji aiškiai integruojasi į Vakarus, kaip bus galima tai padaryti, nesuskaldžius monopolių?

— Aš visiškai tikras, kad jiems nereikia integruotis į Vakarus. Jie paprasčiausiai negalės integruotis į Vakarus. Jie neturės Vakaruose ką daryti. Vakarų sistemoj jie yra visiškai netinkami ir kalbos apie integravimąsi į Vakarus yra politinė priedanga, dūmus pučiant liaudžiai į akis, žmonėms meluojant, siekiama bendradarbiavimo su Rytų firmomis, kurios yra vienintelės tinkamos jiems bendradarbiauti, veikiančios pagal seną modelį. Reikia tik susitarimų, kad jos galėtų sudaryti vieningą sistemą. Nesant vidutinio smulkaus kapitalo, kuris galėtų sudaryti ne tiktai konkurenciją, bet tam tikrą šitų didžiųjų bendrovių ir įmonių pastovumo situaciją, valstybinio pastovumo struktūrą, tai jie iš viso darosi labai pavojingi elementai ir praktiškai, jeigu bus sukaupta dešimtyje penkiolikos žmonių žinioje visas Lietuvos turtas, pamatysite, kad politinis jos priklausomumas yra lygiai toks pat, kaip vėjo audroj, kaip lapo audroj.

— Teko kalbėtis su keletu verslo žmonių, kurie pasakoja, kad jų firmos yra stambias sumas investavusios kartu su rusais ir rusai jiems neatsilygina.

— Tai čia jau kiti klausimai. Aš dabar kalbėjau apie globalinius turto valdymo, panaudojimo, integracijos, reprodukcijos ir t.t. galimybes. Čia iškyla jau papildomi,tiesiogiai su politika susijantys, turto disponavimo ir naudojimo klausimai. Taip, dėl Rusijos kaltės daugelis Lietuvos įmonių, palaikančių ryšius su Rusija ir praktiškai gaminančios Rusijos rinkai, yra nemokios ir turi milžiniškus įsiskolinimus vyriausybei. Vyriausybė atidėlioja tą skolų mokėjimą, kurdama Lietuvoj situaciją tokią, kad litas baigiamas atvesti iki visiško popieriaus, ir jo nuvertėjimo klausimas taip pat kyla į dienos šviesą. LDDP politikai bando pasakyt, kad tai neteisybė. Aš jums pasakysiu štai ką: pernai metų pabaigoje valstybė beveik nebegalėjo periodiškai išmokėti algų tiems, kurie pragyvena iš biudžeto. Dabar jau sakoma, kad krizė įveikta. O kodėl krizė įveikta? Iš kur atsirado tas įveikimas? Niekas ir esmės nepasikeitė visoj kapitalo struktūroj ir jos, tos struktūros veikime. Pasirodo štai kas padaryta. Kadangi komerciniai bankai turi vis dėlto tam tikrą lėšų dalį, kuri yra pakankamai reikšminga, vyriausybė išleido valstybines obligacijas, jos krediduojamos komercinių bankų. Komerciniai bankai gauna pakankamai gerus dividendus iš jų. Jie nesuinteresuoti dėti į gamybą, jie grynai užsiima spekuliacija su vyriausybe. Vyriausybė, iš bankų skolindamasi, išmoka biudžetininkams algas, tačiau kapitalo tai nepagausina, tiktai nukelia tolyn pati savo nemokumo išryškėjimo faktą, laiką, kai išryškės jos nemokumas. Dabar jos problema yra viena — kuo ilgiau pratęsti šitokią būseną, kad gauti iš Rusijos naują bendradarbiavimo režimą, arba sugebėtų vis dėlto nuslinkti iki naujų rinkimų, kad visas bėdas paskui galėtų užmesti naujajai valdžiai.

— Ar Jūs manot, kad Lietuva eina prie bankroto? Ar galima tikėtis kokio pasikeitimo?

— Aš manau, kad šiandien jau Lietuvoj yra bankrotas, tiktai paslėptas bankrotas. Dar turi resursų slėpti šitą būseną. Bankrotas visų pirma yra dėl to, kad darbo rinka visiškai neveikia, nedarbas didėja. Antra, neveikia gamyba. Trečia, visiškai paralyžuotas kapitalo veiksmingumas ir valstybinė apykaita. Aš jums galiu pasakyti, kad, pagal socialdemokratų tyrinėjimus, užsienyje yra beveik penki bilijonai dolerių privataus Lietuvos kapitalo. Aš nekalbu apie valstybinį. Tuo tarpu, kai Lietuvos biudžetas yra apie penki bilijonai litų, galim suprast, kokie tai santykiai. Toliau apie bilijonas dolerių „juda" čia pačioj Lietuvoj, kaip papildomų finansinių operacijų piniginis vienetas. Praktiškai mes turime dvi valiutas valstybinę ir tarptautinę — dolerį. Tai tokia dviguba buhalterija egzistuoja beveik visur. Mokesčiai mokami minimalūs arba visai nemokami; algos mokamos vienokios popieriuj, kitokios mokamos natūroj. Tai buvo galima dar pernai sutvarkyti ir per mokesčius dar pabandyti išrinkti, jeigu mokesčiai būtų sumažinti iki tiek, jog firmos nebūtų bijojusios bankrutuot, bet dabar lygis toks, kad, jeigu jos mokės mokesčius, jos iš tiesų bankrutuos. Deja, vyriausybė nesuspėja dar pasinaudoti tų žmonių noru gyventi sąžiningai ir dabar niekas nebekreipia dėmesio. Net jeigu sumažinsim mokesčius, vis tiek dabar niekas nemokės. Aš nežinau, kokiu būdu galima bus priversti žmones mokėti mokesčius.

(Bus daugiau)

Liūda Rugienienė su „Atgimimo" redakcijos nariais. Trečiasis iš kairės — R. Ozolas.

Romualdas Ozolas.

Danutė Bindokienė

Sunku atsisakyti įpročio

Jeigu ateityje sociologai ar tolygūs mokslo žmonės rimtai pradės studijuoti sovietų okupacijos įtaką įvairių tautų gyventojams, dešimtmečius praleidusiems svetimųjų valdžioje, atras iki tol nežinotų pasekmių. Okupantai pirmiausia pasistengė „aukštyn kojom" apversti nusistovėjusią krašto visuomeninę (jau nekalbant apie politinę) santvarką, kad gyventojai negalėtų remtis praeities patirtimi ir nejustų tokio artumo su pačiomis giliausiomis savo tautos šaknimis. Lietuvos atveju — tos pagrindinės tautinio išlikimo šaknys stipriausiai visuomet laikėsi kaime.

Miestai visais laikais vaikėsi madas, atėjusias iš svetimų kraštų. Kalbėti prancūziškai, lenkiškai, net rusiškai buvo „gero išsiauklėjimo" žymuo. Lietuviškai kalbėjo tik „tamsūs mužikai", o kultūringam žmogui nederėjo savo kasdienybėje vartoti lietuvių kalbos. Ir prieš pirmąjį nepriklausomybės paskelbimą iš kaimo kilę šviesuoliai bei jų artimieji, tebegyvenantys kaime, pirmieji suprato laisvos Lietuvos sąvoką. Iš tikrųjų jiems buvo lengviausia, nes tos sąvokos niekuomet nebuvo praradę: jie išlaikė savąją kalbą, lietuviškus papročius ir tradicijas. Miestui ilgokai užtruko, kol pagaliau įsitikino, kad be savo lietuviško žodžio negali būti suvokta ir tikroji tautos tapatybė.

Mums verta prisiminti, kad ir I pasaulinio karo metu iš Lietuvos į svetimus kraštus, ypač į Rusiją, pasitraukė daug lietuvių. Nemažas skaičius net sukūrė mišrias šeimas, vesdami ruses (rečiau lietuvės tekėjo už rusų). Tačiau nepriklausomybės laikais daugelis grįžo į Lietuvą, o žmona ir šeima ne tik išmoko lietuviškai, bet įsijungė į visuomeninę veiklą. Ir šiandien kone kiekvienas pažįstame anuometinių motinų rusių išaugintus susipratusius lietuvius.

Todėl darosi keista, kai girdime, kad Lietuvoje ar kitose Baltijos šalyse užsilikę iš sovietinės okupacijos rusai save laiko rusakalbiais ir reikalauja specialių privilegijų. Jeigu jie pasirinko negrįžti į savo tėvynę, turi juk suprasti, kad nebegyvena Rusijoje, o laisvoje, kita kalba kalbančioje, kitus papročius turinčioje, valstybėje. Čia maždaug ta pati nelogiška situacija, kaip meksikiečių reikalavimas, kad JAV visose gyvenimo srityse priimtų dvikalbiškumą ir atvykusiems iš Meksikos nereikėtų mokytis angliškai, galėtų visur susikalbėti ispaniškai. Skirtumas tik tas, kad Meksika negrasina eisianti ginklu savųjų ginti...

Vienas jaunuolis, neseniai iš JAV nuvykęs darbuotis Lietuvon, pasisakė jau neblogai pramokęs rusiškai. Mat Vilniuje tai labai dažnai girdima ir vartojama kalba. Jos nemokėdamas, negalėtų atlikti savo darbo. Tai nereiškia, kad į Vilnių nuolat plūsta nauji rusakalbiai, bet kai kurie, Lietuvoje išgyvenę dešimtmečius, nepasistengė išmokti lietuviškai, laikydami save „nugalėtojais", prie kurių turi taikytis okupuotieji. Deja, tikrieji lietuviai ir po penkerių metų nepriklausomo gyvenimo dar negali įsitikinti, kad jiems jau nebereikia kalbėti rusiškai. Įpratimas, nors prievarta įbruktas, vis tiek yra „antras prigimimas".

Kai popiežius Jonas Paulius II ruošėsi vykti į Lietuvą, prieš tai kone visus metus mokėsi lietuviškai, kad galėtų į žmones prabilti gimtąja kalba. Tuo jis parodė pagarbą lietuvių tautai ir jos gyventojams. Bet svetimtaučiai — rusai — lietuvių kalbos kategoriškai atsisakė. O gal jiems buvo įsakyta „iš aukščiau", nes kalbos išmokimas ir naudojimas kasdieniniame gyvenime yra pirmasis žingsnis, prisitaikant prie naujos tėvynės sąlygų. Ką gi eitų „gelbėti" Rusija, jei rusakalbiai taptų „lietuviakalbiais"?

Labai svarbu, kad žmonės, apsigyvenę svetimame krašte, neprarastų savo kalbos, kuri yra pagrindinė jų tautinės tapatybės dalis. Tą mes patys puikiai suprantame, daug dešimtmečių praleidę toli nuo tėvynės ir visomis išgalėmis stengdamiesi išlaikyti savo spaudą, kultūrą, mokyklas. Tačiau tiek pat svarbu būti sąmoningu savo gyvenamojo krašto piliečiu ir parodyti jam atitinkamą pagarbą, išmokstant bei vartojant vietinę kalbą, kai bendraujame su vietiniais žmonėmis. Žinoma, jeigu galima „ipratinti" vietinius gyventojus kalbėti ateivių kalba, tai jau kitas reikalas...

• **JAV įsijungė į II pasaulinį karą po to, kai 1941 m. gruodžio 7 d. japonų lėktuvai netikėtai bombardavo laivyno bazes Pearl Harbor vietovėje, Oahu saloje, Havajuose.**

• **Pirmieji imigrantai,** iš Anglijos į Ameriką atplaukę „Mayflower" laivu, išlipo į krantą prie dabartinės Plymouth vietovės 1620 m. gruodžio 21 d.

DĖDIENĖS VAISTAI

O. B. AUDRONĖ

1

Papasakosiu tau tokį juoką, kurio vaikystėje nesupratome. O iš tikro jis nejuokingai žydėjo mūsų gyvenime, mūsų namuose. Ir čia nieko egzotiško, tik žmogaus troškimų giliausias labirintas. Betgi paklausyk.

Buvo gražus, šiltas vasaros vakaras. Po vakarienės, nesuspėję dar sumigti kur kam pakliuvo, mamytės išlydėti, didesnieji vaikai išbėgome į sodelį pasiausti prieš miegą. Dabar mamytė rodė dangaus aukštumoje Grįžulo Ratus, rodė Šienapjūvius, Vakarinę ir daugybę mirksinčių žvaigždžių, iš kurių niekaip, atrodo, neatspėtum, kuri tavoji. Nes gi sakoma, kad gimdamas kiekvienas atsineša savo žvaigždelę, o iškeliaujančiam ji pradingsta danguje drauge su juo. Kartais gi matome, kai žvaigždė greitai ir šviesiai skrieja per dangaus beribes platumas ir tuomet žegnojamės, kurie jau mokame, nes tuo metu mirusiojo siela skrieja į dangų, nusinešdama ir savo žvaigždę Dievulio garbinimui.

Šį kartą mes, vaikai ir mamytė su senele, taip nuotaikingai gėrėjomės vakaro švelnumu, žvaigždžių mirgėjimu su Grįžulo Ratų nuostabiu vežimu ir visa didinga dangaus visata, besidžiaugiant, kad esi Dievo vaikas ir tau leista Jo žvaigždėtu baldakimu grožėtis ir gėrėtis.

Tą mielą vasaros vakarą veik visai šeimai esant lauke, po vakarienės, kai vyrai jau buvo išjoję naktigonėn, mamytė su senele taip nuotaikingai, lyg ko susimokiusios, viena kitą prajuokino. Vaikai nesupratome kas tai per juokai ir sau klausėmės triukšmingo žiogų čirškimo, varlių kumsėjimo ežero pakraščiuose, kregždžių siautėjimo virš vandens ir visos vasarinių pievų muzikos čia pat, paežerėje, tik per kaimo kelią. Tos muzikos buvo pilna ir sodelyje.

Senelė su mamyte kalbėjosi patylomis, lyg tik viena su kita, mums žvaigždynus išvardinus. Kartais jos lyg besistebėdamos prasijuokdavo, vėliau supratome, dėl išgirstos kalbos pro dėdienės su dėde atdarus langus.

Iš namų pokalbių žinojome, kad dėdė Jonas buvo likęs gyventi prie tėvelio, ir niekas nesitikėjo, kad jis ims ir padarys visiems staigmeną — apsives. Tai buvo dar prieš mano atmintį, gal mano lopšiniais laikais. Dėdė apsivedė, ir dalis buvo geruoju atidalinta. Dėdė su nauja dėdiene apsigyveno per priemenę, antrame pirkios gale, taigi malonioje artumoje.

Dėdienė buvo miestietė, iš Varėnos. Tai tik mažas miesteliukas. Betgi, ten buvo bažnyčia, vaistinė, geležinkelio stotis — tai jau ne kaimas. Dėdienė Antosė mokėjo gerai virti, mokėjo ir ūkiškus laukų bei namų darbus, bet plonai suverpti linus jai nesisekė, taipogi užsirėdyti audinį jai irgi mano mamytė padėdavo. Varėnoje gal nebuvo to dariusi. Betgi dėdienė mokėjo siūti ir mums, mažiukams, visus viršutinius drabužėlius pasiūdavo. Tai buvo laimė, nes buvome 3 mergaitės — gerokai to siuvimo. O mamytė jau turėjo rankinę siuvamą mašiną, tai nereikėjo siūles rankomis dygsniuoti.

Pavasarėjant, jau nepriklausomoje, jau Lietuvoje, atvykusi iš Gudijos duoneliaudama moteris su pusberniu sūnum įsiūlė jį pas mus tarnybon ir išmainė savo ilgą, pliušinį pilką paltą ant šviežios kiaulienos (rado ją darinėjant, sūdant). Dėdienė iš to pliušinio palto pirmiausia pasiuvo man, kaip didžiausiai, paltuką, švarkelį ir sesutėm kas liko. Nežinau, kaip mažiukėm, bet man buvo daug vargo su tuo miestišku aprangalu. Mano amžininkai vaikai, daugiausia Levienės berniukai, pradėjo vadinti vilku ir pešiojo pliušines rankoves. Nenorėjau vilkėti ir verkiau, bet nebuvo kitos išeities, nes drabužio taip greitai nepadarysi. O kad kaimo vaikai irgi sugebėjo būti skaudinančiai negeri, tai kas čia besupaisys. Kartą kažko susipešėm su artimiausia kaimyne Vinca, ir ji man kaladėle ar akmenėliu pramušė galvą. Kraujavo pakaušis, ir mamytė,nuėjusi su jos mama, išsikalbėjo gal ir aštriau, o pavakare mudvi su Vinca jau skalbėm drauge lėlių daiktelius ant mūsų lieptų paežerėje. Mamytė pasižadėjo niekuomet daugiau už vaikų reikalus nesižodžiuoti, tai gal ir dabar leido man būti „vilku". Betgi, neprisimenu to „vilko" atomazgos.

Tėvelio mirtis nuo šiltinės, nauji vargeliai ir rūpestėliai prasidėjo su naujomis širdgėlomis. Laimei, tas iš Gudijos Bolius išbuvo visus metus ir po to, susitikęs su motina Varėnoj, daugiau nepasiliko tarnauti. Gal miestuose tapo geresnis gyvenimas, nereikėjo jo tarnybos. O su kaimo vaikais atsirasdavo daugiau skirtingumų ir už bet ką nepriimdavo drauge žaisti. Ypač netekus tėvelio, bendraamžiai suskato labiau skriausti jei rengiesi kitaip, jei turi kaspiną prie bažnytinės suknelės, o mergaitės ne, jei eini su batukais bažnyčion, o jos ne visuomet — vis nepriima tavęs žaisti. O buvome tik 3 amžininkės, tai ir to pasirinkimo mažokai. Trijų per daug ir vaikuose, kaip iki šiol.

Dėdienė mums, vaikams, buvo geriau, nei mūsų namų šeima. Pas ją taip arti nubėgti, ji turi visokių pakarpalėlių lėlytėms padaryti ir papuošti, ji, atėjusi pas mus, visuomet tokia draugiška, tokia miela ir žaisminga, ko nėra su senele ir mamyte, nes mūsiškės visuomet užimtos namų darbais. Dėdienė atsineša savo darbo ir žiemos dienavojimu taip jos visos įsipasakoja, taip sudainuoja, kad ir vaikas klausaisi lyg nuostabių pasakų jų ratelių dūzgėjimuose. O poilsiui pasiautėji su dėdiene jos glėbyje.

(Bus daugiau)

Krosnoje pastatyto žuvusiems Lietuvos partizanams paminklo pašventinimo iškilmių vaizdas.

MES KOVOJOME NE UŽ TOKIĄ LIETUVĄ

Nuo senovės Liet[illegible] garsi piliakalniais ir m[illegible]nkapiais, kurie byloja apie lietuvių tautos savigynos ir pagarbos savo karžygiams aukštą lygį. Naujaisiais laikais lyg tų piliakalnių ir milžinkapių tąsa tapo kryžiai-kančios ir laimėjimo simboliai. Jie buvo masiškai lietuvių statomi Lenkijos okupuotame Vilniaus krašte, kur naktimis okupanto įsakymu jie būdavo nugriaunami. Kryžių statymo akcija planingai vykdyta taip pat sovietinės okupacijos metu, kai jais buvo nusmaigstomos Lietuvos laisvės kovotojų-partizanų žuvimo vietos. Kryžiai dygsta ir dabartinėje Lietuvoje, kur kalbama apie simbolišką Nežinomo partizano kapo supylimą ir paminklo pastatymą Vilniaus centre, bet ligi šiol tai dar nepadaryta. Žuvusiųjų partizanų artimieji, remiami buv. politinių kalinių ir tremtinių organizacijų bei plačiosios lietuvių patriotinės visuomenės, toliau tebestato kryžius partizanų žuvimo vietose, o jei tų vietų nepavyksta nustatyti, tai artimiausios vietovės kapinėse. Taip Lietuva tampa poeto Petro Karužos pavadinta „žemė kryžių ir smūtkelių".

Tokių kryžių statymo paskutinis pavyzdys — tai Krosnoje, dabartiniame Lazdijų rajone, buv. Marijampolės apskrityje, kur balandžio 22 d. pašventintas kryžius 1945 m. balandžio 18 d. nužudytiems penkiems partizanams: Juozui Baruliui, Juozui Rėkui, Juozui Paužai, Juozui Petrauskui ir Juozui Šmitui. Trys iš jų tuo metu teturėjo 18-19 metų. Jų išniekintų kūnų pakasimo vietos spėjamos, bet tiksliai nenustatytos, tad kryžius iškeltas Krosnos katalikų kapinėse. Paminklinį medinį kryžių suprojektavo ir jo statybą prižiūrėjo žuvusio partizano Juozo Rėkaus duktė architektė Irena Rėkaitė-Žindžiuvienė iš Tauragės, talkinama Romo Barulio. Paminklo pastatymą uoliai rėmė kitų žuvusiųjų artimieji iš Lietuvos ir užjūrio, visų pirma nužudyto partizano Juozo Barulio brolis Albinas Barulis, o taip pat seserys Ona Barulytė-Venčkauskienė ir Stasė Barulytė-Gofensienė iš Brockton, Mass.

Kryžiui išlieti cementiniai pamatai, jo priekyje granitinėje plokštėje įrašyti visų žuvusiųjų partizanų vardai, pavardės ir žuvimo data. Kryžiaus pašventinimo dieną Krosnos bažnyčioje klebonas kun. J. Radzevičius aukojo šv. Mišias už žuvusius partizanus ir pasakė jautrų pamokslą. Šv. Mišių metu įspūdingai giedojo Kauno muzikinio teatro solistė Aldona Mikšytė-Kunčienė su savo giminaite. Bažnyčia buvo užpildyta vietos ir apylinkės lietuvių, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis. Dalyvių tarpe buvo gausi marijampoliečių delegacija: choras, buv. politkaliniai, tremtiniai, šauliai, „Geležinio vilko" kariai ir kiti.

Pašventinimo iškilmėse nužudyto partizano Juozo Rėkaus duktė J. Rėkaitė-Žindžiuvienė priminė savo tėvo žodžius: „Negalima sakyti, kad priešintis nereikia. Jeigu visi taip galvos, Lietuva laisva nebus". Juozo Barulio brolis Albinas Barulis iš Amerikos savo laiške, kurį perskaitė seserėnas Vytenis Lelešius, pabrėžė: „1944 m. vasarą išeidami į kovą prieš Lietuvos okupantą, jie nesiekė nei sau, nei savo giminėms jokios naudos, o tik norėjo išreikšti visuotinį Lietuvos protestą prieš tuos, kurie jėga vėl veržėsi į Lietuvą, kad ją iš naujo okupuotų ir toliau žiauriausiomis priemonėmis galėtų naikinti, kaip jie tai darė pirmosios okupacijos metu. Šia prasme jie prilygsta Lietuvos nepriklausomybės kovų 1918-1920 metų savanoriams, kurių dėka apginta 1918 metų vasario 16-sios aktu atstatyta Lietuvos valstybė... Gaila, kad paskutinio laisvės atstatymo Lietuvos žmonės pilnai nesuvokė ir padarė didelę klaidą, pavesdami kraštą valdyti ne tiems, kurie kovojo už jo laisvę, bet senajai nomenklatūrai, kuri anksčiau talkino okupantui, o dabar pagal reikalą pakeitė savo partijos pavadinimą". Panašiai kalbėjo ir Marijampolės kraštotyrininkė A. Vilutienė, kuri pareiškė: „Jeigu žuvusieji prisikeltų, jie pasakytų, kad mes kovojome ne už tokią Lietuvą!" Ji dar priminė, kad daugelio žuvusiųjų kaulai tebėra nesurasti buvusiose Krosnos miestelio dykavietėse. Kelių partizanų palaikai buvo slaptai palaidoti Krosnos kapinėse prie trijų beržų, bet dabar tos kapinės jau sunaikintos.

Tarpukario Lietuvos kariuomenės karininkas, 90-metis pulkininkas A. Malijonis pažymėjo: „Nežinia, kur šie penki kankiniai palaidoti, bet jie palaidoti Lietuvos žemėje. Šis renginys turi likti visų atmintyje!" Marijampolietė I. Skripskienė ragino, kad „prie šio kryžiaus niekuomet nenuvystų gėlės!" Lazdijų rajono naujas tarybos narys R. Purvinskas žadėjo įamžinti visų rajone žuvusiųjų patriotų atminimą.

Iškilmių dalyviams didelį įspūdį sudarė Politinių kalinių ir tremtinių atstovų dalyvavimas, uniformuoti šauliai ir „Geležinio vilko" kariai, o ypač žuvusiųjų pagerbimas trijų šūvių salve. Tai iškėlė žuvusius į kankinių ir didvyrių aukštumą, kurioje juos laiko visa tauta, išskyrus komunistinio režimo atstovus ar šalininkus.

Toks kryžių statymas žuvusiems Lietuvos partizanams yra labai reikšmingas visais atžvilgiais tautos kamieno ir išeivijos tolimesnio glaudaus bendradarbiavimo požiūriu. Kai Lietuvos spauda, radijas ir televizija plačiai paskleidžia pranešimus apie tokių kryžių partizanams statymą, o taip buvo Krosnoje įvykusių iškilmių pagrindu, tai visoje Lietuvoje atgaivinami tie klaikūs praeities įvykiai, kurie liudija kraujo ir gyvybės aukas už Lietuvos laisvę tuo metu, kada kiti žiūrėjo tik savo kailio ir lipo partijos laiptais į geresnį gyvenimą. Nemažiau jie reikšmingi dar ir dėl to, jog akivaizdžiai rodo, kad tarp patriotinio tautos kamieno ir išeivijos nėra jokios prarajos, kurią dabartiniai Lietuvos vadovai stengiasi dirbtiniu būdu sudaryti. Iš esmės tokia praraja yra tik tarp buv. komunistinės nomenklatūros ir patriotinės lietuvių tautos absoliučios daugumos, nepriklausomai nuo to, kur ji gyvena — savo tėvų žemėje ar už jos ribų. Nors dabartiniai Lietuvos valdovai įvairiais būdais stengiasi apsunkinti išeiviams išduoti Lietuvos pasus ir grąžinti turėtą turtą, bet išeivija lygiai tokiu pat uolumu remia tautos kamieno pastangas atstatyti ir išlaikyti laisvę įvairiose srityse, kaip ji tai darė ilgos sovietinės okupacijos metu.

P. V.

RAUDONOS ŽVAIGŽDĖS TĖVYNĖJE

HENRIKAS KUDREIKIS

Nors Lietuva laikoma laisva jau penkerius metus, SSSR neegzistuoja, bet raudonos žvaigždės ir kūjai su pjautuvais dar nedingo. 50-ties metų nuo II pasaulinio karo pabaigos sukaktuvių proga vėl plevėsuoja raudonos vėliavos, o Raudonosios armijos veteranai-lietuviai ir rusai, buvę stalinistai, vėl pasipylė į gatves ir aikštes.

Buvęs komjaunuolis poetas Eduardas Mieželaitis stojo kartu su raudonaisiais eilėn ir vėl priėmė iš rusų kitą sovietinį gelžgalį.

Atrodo, kad mūsų Tėvynė nenuėjo toli nuo LTSR.

Atvertęs „Gimtąjį kraštą" randu Lietuvos emigracijos ministro pareiškimą, kad nuo 1940 metų įstatymiškai Lietuva neegzistavo. Lietuvos senųjų diplomatų, pripažintų Amerikos, Anglijos ir daug kitų kraštų dokumentai nėra galiojantys. „Štai tau Jurgi, ir kepurė!", vadinasi, svetimos valstybės pripažino nepriklausomą, nekomunistinę Lietuvą, bet ponų Brazausko-Šleževičiaus valdžia pripažįsta tik LTSR. Ką aš anksčiau „Drauge" įtariau, šiandien jie patvirtino.

Pagal rašytojo Jono Laucės paskutinį laišką: „Patriotai lietuviai smarkiai pasip[illegible]ktino, kai Lietuvos vyriausybė paskelbė respublikos pasižymėjusių asmenų sąrašą, kuriems paskirta I-mo laipsnio pensija. Štai dalis jų: neva LTSR užsienio reikalų ministrė Diržinskaitė-Pleseckaja, TSKP partijos narė ir nuo 1949 m. partkomų ir obkomų sekretorė Pacevičienė, partkomo sekretorius ir LTSR ministras Grigaliūnas, Kauno ir Klaipėdos obkomų pirmininkas Razumas, Šerys, Zabulis ir visa eilė raudonų partijos bonzų. Poetai Mieželaitis ir Baltakis ir kt. rašytojai, kurie nuodijo Lietuvos skaitytojų sąmones komunistiniais melais, iš tikrųjų ir dabar tebenuodija, nes ir dabar moksleiviai tebeskaito jų knygas, kurios visos tebėra bibliotekose. „Pasižymėję" respublikos darbuotojai, darbavosi draugui Stalinui ir Brežnevui, parengdami išvežtųjų į Sibirą sąrašus ir pasirašydami mirties sprendimus Lietuvos didvyriams — partizanams...

Sukaktuvių proga vyriausybė nieko nepaskyrė Lietuvos laisvės kovotojams — partizanams. Kaip vienas partizanas rašo: „Šiandien reikia pagalvoti, ar užsisakyti laikraštį, ar pirkti duonos gabalą".

Bet vyriausybė neužmiršo raudonųjų partizanų — teroristų. Seimo atstovas Albertynas ir kt. kalbėtojai garbino juos, kartu juodindami savo tautą, mesdami tautos patriotams žydų naikinimo kaltes.

Šiandien nelaimingu laiku tarnavę Lietuvos kariai ir vokiečių šventoriuose ir miestų aikštėse sugaudyti vyrai, išlikę gyvi fronte ir perėję Kolymos ar Vorkutos gulagus, negauna pensijų, ir jų gyvenimas — tik mizerija. Tai vyksta vien dėl dabartinės valdžios neapykantos tiems, kurie kariavo prieš Raudonąją armiją, Lietuvos okupantą. Lietuvos vyriausybė nenori derėtis su Vokietija dėl pensijų vokiečių kariuomenės veteranams. Tokius susitarimus padarė Kanada ir JAV bei eilė kitų vakarinių valstybių. Kanadoje jau eilė lietuvių gauna vokiečių pensijas. Pvz., buv. Luftwaffes vyr. grandinis kas mėnesį iš vokiečių ambasados gauna 45.45 dol. Mokama pagal laipsnius. Nemanau, kad JAV kas užpildė prašymus, jų pavardės tuoj atsidurtų ant Wiezentalio centro Zuroffo rašomojo stalo.

Neprašymas pensijų iš vokiečių — žiaurumas buvusiems kariams, nuostolis Lietuvos ekonomijai.

Siaubas ima skaitant paskutinę Lietuvos spaudą. Čečėnų pagautas rusų specialių kariuomenės žvalgybų karininkas aiškina, kad po Čečėnijos Pabaltijis bus sekantis taikinys. Panaudojant penktąją koloną — rusakalbius, valstybės bus išsprogdintos iš vidaus. Tam jau rengiami daliniai ir pabaltiečiai-išdavikai.

Pagal žurnalistą Žybartą Simonaitį, („Dienovidis", nr. 18, 1995): „Jie niekur nedingo, veikia armija visose srityse dirbusių sovietų funkcionierių. Desovietizacijos įstatymą užblokavo Seimas".

Iš vienos pusės valstybės sprogdinimą iš vidaus vykdo gaivališkas ir specialiai pasitelktas rusiškai kalbąs Lietuvos nusikaltėlių pasaulis, o iš kitos pusės, be abejo, — ne vienas iš KGB archyvuose išaiškintų ir neišaiškintų agentų, kurie šiandien vežiojami Fordais ir Mercedesais, posėdžiauja Seime, vyriausybėje ir net prezidentūroje. Jie vykdo savo bosų nurodymus čia ir užsienyje.

Nematoma KGB ir jiems pavaldūs daro viską, kad Lietuva dar labiau grimstų į moralinę balą, o atėjus momentui, pati prisijungtų prie naujosios Sovietų Sąjungos ar Rusijos, kuri, stebint televizijoje 50-ties metų karo pabaigos sukaktuves Maskvoje, atrodo šimtu procentų vėl atgaivino šlovingąją SSSR.

DON'T SPEND IT ALL · SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
INSURED BY FDIC
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

midland federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400
FSLIC
EQUAL HOUSING LENDER

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453
BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Darbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

Atlieku aukštos kokybės vidaus ir lauko namų remontus, dažymus ir kt. darbus. Pigiai, greit ir sąžiningai. Turiu rekomendacijas ir darbo leidimą. Kreiptis: 708-656-6699.

Norėdamas aukšto ūgio lietuvis, nori susipažinti su malonaus charakterio lietuvaite, 45-65 metų, vedybų tikslu. Prašau atsiųsti foto. Garantuota paslaptis ir foto sugrąžinimas. Rašyti: Tomas, P.O. Box 276, (Filmore St. office) Buffalo, N.Y. 14212.

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457
RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for
• Home loans
• Refinancing for paying off debt
Do A-F credits
HUD, HOUSING LENDER
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Dackys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• MLS kompiuteriųir FAX pagalba
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR SALE

DAINŲ ŠVENTĖS VAIZDAJUOSTĖ
Prisiminkite praeitos vasaros Dainų šventę Alvido Buklio nufilmuotoje ir Vidos Kuprytės suredaguotoje aukštos kokybės VHS juostoje.
Kaina tik $25
Čekius siųsti:
Lithuanian R. Catholic Federation of America
4545 W 63 Street
Chicago IL 60629

Your ticket to a secure retirement.
For a recorded message of current rate information, call
1-800-4US BOND
1-800-487-2663
Take Stock in America
U.S. SAVINGS BONDS
A public service of this newspaper

SEEKING INVESTMENT CAPITAL
for
MODERN, NEW DENTAL CLINIC IN KAUNAS, LITHUANIA

Invest in Lithuania's future, while making an excellent 11% return.

Developers seek $350,000 for new, state-of-the-art private dental clinic and laboratory in Kaunas, Lithuania. Five (5) year notes, pay 11% APR and are secured by $3,000,000 in clinic's assets, existing real estate, and successful food supermarket business. Political Risk Investment Insurance (Registration No.: 163-95-004) provided by OPIC - a U.S. Government Agency.

Clinic will feature top professional staff and state-of-the-art U.S. - made equipment in prime location. Project has already been reviewed and approved by Lithuanian Ministry of Health as *"sound, useful, and much needed in Lithuania."* Minimum investment of $10,000 will help create long-term employment for 25 professionals and staff, and improve quality of health care in an underserved market.

For detailed Business Plan, including financial projections, contact:
LCC Corporation, 11 Harwood Lane, Clementon, NJ 08021, U.S.A., Telephone: 609-435-2626 - Fax: 609-784-0493

LIETUVA LAUKIA JŪSŲ ŽINIŲ, PROTO IR ŠIRDIES

Kreipimasis į išeivijos jaunimą

Žiauri okupacija ir nelengva mūsų kraštui tekusi istorija lėmė, kad Lietuvos žmonės tapo išblaškyti po visą pasaulį, išbandė sunkią tremtinio dalią. Tačiau visur tradicinio lietuvių darbštumo dėka mūsų širdžiai mieli vardai tariami greta žinomiausių Vakarų mokslininkų ir konstruktorių, verslininkų ir menininkų.

Daug įvairiopos pagalbos galima laukti iš lietuviškų šeimų palikuonių, baigusių ar tik semiančių mokslus garsiausiuose pasaulio universitetuose, pradedančių dirbti žinomiausiose kompanijose, bankų įstaigose. Apie tokį išsilavinimą Lietuvos jaunimas dar tik gali svajoti, nors tai — mūsų valstybės ateitis.

Šiandien mūsų valstybė kreipiasi į Jus visus, lietuviškasis Vakarų valstybių jaunime, su tuo pačiu prašymu ir viltimi, kaip kažkada — prieš 75 metus — Jūsų senelių laukė atsikūrusi Lietuva. Mūsų valstybei reikalingos Jūsų žinios, Jūsų jaunas ir lankstus protas, Jūsų energija ir gaivus žvilgsnis iš šalies.

Mes kviečiame išeivijos jaunąją kartą padėti mums pakelti Lietuvą naujam gyvenimui. Mes kviečiame Jus atvykti ilgesniam ar trumpesniam darbui į Lietuvos Respublikos valstybines institucijas, kviečiame praktikai gamybos, mokslo, kultūros ar švietimo baruose, būti konsultantais mūsų verslo firmose. Tuo Jūs prisidėsite prie Lietuvos žengimo į civilizuotą ir demokratinį pasaulį, prie jos tapimo klestinčia valstybe.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pasistengs sudaryti kuo geriausias sąlygas ir parodys atitinkamą dėmesį visiems, kas savo darbu ir žiniomis norės padėti savo senelių ir tėvų žemei. Triūsas jos labui bus įvertintas, o daugeliui iš Jūsų tai dar labiau atvers širdį ir jausmus žemės lopinėliui, kuris vadinasi LIETUVA.

Alfonsas Šleževičius
Ministras pirmininkas

Pastaba. Kurie susidomėtų, prašome kreiptis į Lietuvos ambasadą Vašingtone tel. (202) 234-5860, fax (202) 328-0466.

Jonas Urbonas, Amerikos Lietuvių Respublikonų pirmininkas,buvo susitikęs su senatorium Robert Dole ir Tobi Roth, JAV Kongreso atstovu iš Wisconsin valstijos, gegužės 19-21 d. Green Bay, Wisconsine vykusiame Respublikonų partijos Vidurio vakarų valstijų suvažiavime.

PROGRAMOS GĄSDINA VAIKUS

Miuncheno instituto „Jugend Film Fernsehen" (JFF) atliktas tyrimas parodė, jog per televiziją transliuojami realūs prievartos vaizdai kelia vaikams nesaugumo jausmą. Studijos „Žudynių vaizdai: vaikai ir televizijos informacija" duomenimis, vaikai nepajėgia šių vaizdų perdirbti. Kaip balandžio 21 d. Hamburge pareiškė Naujųjų masinės informacijos priemonių įstaiga (HAM), televizijos žinios apsunkina vaikus savo sudėtingumu, nesuprantamumu ir baimę keliančių vaizdų nerišliu pateikimu. Sąmoningai maišydama realybę su fikcija, televizija vaikus trikdo, kelia jiems nesaugumo ir baimės jausmus.

Iš užsienio lietuvių spaudos

„GANDAI PILDOSI"

„Dirva" (1995.04.20), Cleveland, Ohio

Girdėjau gandą, kad dabar, kada taip įsisiūbavo moterų veikla ir ypač Moterų partijos įsteigimas Lietuvoj daug ką pakeis. Chicagoje leidžiamas laikraštis „Draugas" turės pakeisti vardą. Bus „Draugė", „Dirvos" tas neliečia, nes Dirva moteriškos giminės. Jeigu būtų pavadinta „Dirvožemis", tai tektų keisti. Daug rūpesčio bus kitoms lietuviškoms institucijoms. Pavyzdžiui „Lietuvių Fondas". Kaip tą reikės pakeisti. „Lietuvių Fondytė" ar „Lietuvių Fondienė". Nemažai sunkumų nusimato moterų partijai paėmus valdžią. Kaip reikės pakeisti aiškiai vyriškos giminės „Seimą". Gal Seimienė, o gal Seimytė? Kalbininkams bus darbo. Gal ir gerai. Jie seniai neturi ką veikti.

P.S. Gandas apie „Draugą" pasenęs. Balandžio 1-ją „Draugas" jau buvo su „Drauge".

„KITOKIO VADOVAVIMO BELAUKIANT"

„Tėviškės žiburiai" (1995, gegužė), Ont. Canada

Valdžia nėra Lietuva. Tai savaime aišku. Bet kai bandome per daug tuos dalykus atskirti ir lyg vieną nuo kito tolinti, apgailėtinais atvejais jie pastatomi tarsi pasirinkimui — vieni už valdžią, kiti už Lietuvą. Toks skirstymas kai kada labai parankus vadovaujantiesiems, atseit, nesirūpinkite valdžia, žiūrėkite tik Lietuvos reikalų. Nesunku iš viršaus tai nurodyti ar priminti — sunkiau suprasti, neįmanoma vykdyti.

Įvairiais kanalais ir dažnomis progomis kaip tik panašios užuominos apie valdžią ir Lietuvą pasiekia išeiviją, tuo tarpu pačioje Lietuvoje vis skleidžiant mintį tolintis nuo politikavimo. Girdi, mes esame jūsų išrinktoji valdžia, netrukdykite valdyti. Tenka labai abejoti, ar tai priimtina ir naudinga siekiant demokratėjimo ir nepriklausomybės stiprinimo? Atrodo, kad reikėtų visai kitaip elgtis. Reikėtų plėsti ir gilinti susidomėjimą, kas ir kaip valdo Lietuvą, reikėtų visiems, turintiems teisę, eiti prie urnų, ir po to atidžiai stebėti, kas ir kodėl daroma, kitaip tariant, kiek galima aktyviau dalyvauti bendriniuose valstybės reikaluose. Tik šitaip galėsime artėti prie demokratiškesnio mąstymo, be kurio nei kairė, nei dešinė, ar kiti kokie formalūs susigrupavimai, nedaug ką galės pakeisti ir pasiekti.

Vieną kartą teks turbūt įsitikinti, kad valstybės vadovai būna tik tada geri, kai pripažįsta, jog pirmoji mintis turi būti apie kitus, o tik antroji apie save. Lietuvos atveju — pirma valstybės gerovė, o tik po to asmeninė. Tai būtina linkmė, vedant kraštą į laimingesnį rytojų. Gal ir drąsos reikia pašalinti visoms kliūtims, kurios neleidžia tuo keliu eiti. Gal šiuo metu ir nėra lengva tai padaryti, bet žinotina, kad laimi drąsieji. O pati didžiausia ir garbingiausia drąsa — keisti save, jei to reikalauja tėvynės ateitis.

REIKĖJO ŠVĘSTI NE 'V-E', O 'V-½' ATMINIMĄ"

„Darbininkas", Brooklyn, NY

...JAV spauda, televizija ir radijas aprašė ir transliavo svarbųjį minėjimą — didžiąją sovietų „Patriotinio karo" pergalę, ne Vakarų šalių laimėjimą. Amerikiečių, anglų, prancūzų ir kitų demokratinių valstybių pasiaukojimas ir kova prieš diktatūrą buvo vos paminėta. Didieji sovietiniai nuostoliai ir aukos pilnai dominavo spaudoje.

...Prezidentui B. Clinton apsisprendus vykti į Maskvą, o ne į Londoną minėti tos šventės, buvo istorinis nesusipratimas, aiškiai parodantis jo istorinį nesubrendimą ir nejautrumą.

O Lietuvai karo pabaigos diena (gegužės 8-oji, kaip kad švenčiama Vakaruose, nes tą dieną 1945 metais naciai kapituliavo) yra svarbi, bet tai nėra džiaugsmo diena. Vieno diktatoriaus pralaimėjimas Lietuvai nieko nedavė, nes ji be jokio atsipūtimo,be vieno dienos laisvės pateko į kito, lygiai tokio pat žiauraus budelio rankas.

Kadangi Lietuva šiuo atveju yra daugiausiai minima tik negatyviai, kaip prisidėjusi prie nacių žudynių, tai niekam nesvarbu, kaip ji, kartu su milijonais kitų nekaltų kraštų, pateko į stalininį rojų: „Išvadavimą"?

Kai praus šią išpūstą ir neteisingai išvedžiotą šventę, lietuviai turėtų pradėti savo kančių minėjimą — naujausių kančių, (trečios okupacijos) kurios prasidėjo 1944-siais. Pirmos kančių istorijos pradžia — 1940-ieji; antroji - 1941-ieji.

Kad pilnai įvertinti 1944-ųjų Lietuvos kančių pradžią, galima pradėti su J. Stalino pakrikštytos Lietuvos 16-ios divizijos darbais. Dar detaliau — atskleidžiant to dalinio SMERS veneto istoriją. Pradžiai reiktų pastudijuoti pačių dalyvių užrašus — nes jie rašė savo prisiminimus ne tiems laikams, o 1,000 metų Bolševikų istorijos ateičiai. Jų prisiminimai; išversti į civilizuotą kalbą, mums ir istorijai atvers pilną tų dienų istoriją, „išvadavimo" prasmę lietuviams ir jų kančių bendrininkams, visai Rytų Europai.

Tad V-E (Victory in Europe) turėtų būti perkrikštyta į V-½ E! (Pusės Europos išvadavimo diena!)

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.
MAISTO SIUNTINIAI nuo $29.- iki $98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už **$39.-** ir 55 svarų įvairaus maisto už **$98.-**

$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, alicjus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, alicjus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, ričšutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. **55 svarai** arba 25 kg.

Pageidaujant prisiųsime smulkią informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.
Dirbame nuo 1987 m.
TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

A.†A.
STEFANIJA DANUTĖ RIMKUTĖ PAREIGIENĖ

Gyveno Berwyn, IL.

Mirė 1995 m. birželio 6 d., 4:52 val. ryto, sulaukusi 69 metų.

Gimė Lietuvoje, Raseiniuose. Amerikoje išgyveno 46 m.

Nuliūdę liko: sūnūs — Aleksas, marti Lynn, Alfonsas, marti Audronė; dukros — Marytė Pareigytė-Lukomski, Kristina Pareigytė-Nakienė, žentas Jonas; brolis Raimundas Rimkus; seserys — Birutė Gylienė su vyru Paulium, Zita Žvirždienė ir Nijolė Vardienė; dešimt anūkų — Kristina, Adomas, Andrea, Regina, Viktoras, Rūta, Alexandra, Antanas, Emilija ir Jonas. Taip pat giminės Kanadoje ir Lietuvoje.

Priklausė įvairioms organizacijoms.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, birželio 8 d. ir penktadienį, birželio 9 d. nuo 3 iki 8 v.v. Hallmark laidojimo namuose, 1446 S. 50 Ave., Cicero, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 10 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti „Lietuvos Našlaičių Globos" komitetui arba „Lietuvos Vaikų Vilčiai".

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **brolis, seserys, sūnūs, marčios, anūkai ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 708-222-0052 arba 800-994-7600.

A.†A.
ONAI DRŪTIENEI

iškeliavus į Amžinybę, dukrai, mūsų mielai draugei, TERESEI su šeima, vyrui ANTANUI, dukroms, JOANAI ir RAMUTEI su šeima, seserims su šeimomis bei visiems giminėms reiškiame gilią užuojautą.

Marija Andrijonaitė
Michael Chiaramonte
Rita Likanderytė
Kristina Likanderytė
Loretta Rudaitytė
Judita, Adrianas ir
Viktorija Stanislovaičiai
Vilija Vakarytė

Mūsų mielai jaunystės draugei

A.†A.
DANUTEI RIMKUTEI PAREIGIENEI

mirus, liūdime su jos šeima ir seserimis — BIRUTE GYLIENE, ZITA ŽVIRZDIENE, NIJOLE VARDIENE ir broliu RAIMUNDU RIMKUM.

Emilija ir Vytautas Valantinai
Vytautas Juodka

A.†A.
JUOZUI KISIELIUI,

Sibiro tremtiniui, Lietuvoje mirus, jo mylimą brolį dr. PETRĄ KISIELIŲ su šeima ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir maldoj dalinamės skausmu.

Rita ir Pijus Stončiai
Danguolė ir Almis Kuolai
Loreta ir Vytenis Grybauskai
Izabelė Stončienė

A.†A.
ONA DRŪTIENĖ
Mailaitė

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje, anksčiau Anglijoje.

Mirė 1995 m. birželio mėn. 5 d., sulaukusi 67 metų.

Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Bartininkų parapijoje, Sausininkų kaime. Amerikoje išgyveno 26 m.

Nuliūdę liko: vyras Antanas, dukterys — Joana Drūtytė, Ramutė Wisniewski, žentas Henry, Teresė Šoliūnienė, žentas Linas; anūkai: Viktoria, Angelė, Justinas ir Marius; seserys: Elena Šepikienė, vyras a.a. Juozas, Magdalena Petrulienė vyras a.a. Pijus, Bronė Kelmelienė, vyras a.a. Viktoras, Danutė Mieliulienė, vyras Frankas ir jų šeimos; taip pat Lietuvoje mirusio brolio Jono Mailos šeima.

Velionė pašarvota trečiadienį, birželio 7 d. nuo 5 v. p.p. iki 9 v.v. ir ketvirtadienį, birželio 8 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, birželio 9 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **vyras, dukterys, anūkai, seserys ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

A.†A.
VIKTORUI PALUBINSKUI-PALŪNUI

užbaigus sunkią žemišką kelionę, giliai užjaučiame mielą jo gyvenimo palydovę, žmoną ALDONĄ, dukras RASĄ ir MONIKĄ, sūnus ANDRIŲ, VIKTORĄ PAULIŲ ir JULIŲ, jų šeimas ir velionio brolius — MEČĮ ir VLADĄ su šeimomis.

Jadvyga, Adolfas Damušiai
Vytenis ir Vida, Saulius ir Gintė

A.†A.
VIKTORUI PALUBINSKUI-PALŪNUI

išėjus į Amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame jo šeimą ir brolius — VLADĄ ir MEČISLOVĄ.

Hugo ir Ramutė Banaitytė-Hennings
Marytė Mikolajūnaitė-Macevičienė

Ilgametei LB Cicero apyl. valdybos narei

A.†A.
STEFANIJAI DANAI RIMKUTEI-PAREIGIENEI

užbaigus šią žemišką kelionę, nuoširdžiai užjaučiame jos dukras — MARIJĄ, KRISTINĄ ir jų šeimas, sūnus — ALEKSĄ, ALFONSĄ, jų šeimas, brolį RAIMUNDĄ, seseris — BIRUTĘ, ZITĄ, NIJOLĘ ir jų šeimas.

Kartu liūdime su jumis. Ilsėkis ramybėje, miela Danute!

LB Cicero apylinkės valdybos nariai

Mylimam broliui

JUOZUI VANAGUI

Lietuvoje mirus, jo seserį STASĘ PETERSONIENĘ, visą jos šeimą bei kitus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame.

Danutė ir Edmundas Eidukai
Vytautas Janulaitis
Ona Lukienė
Pranė ir Juozas Masilioniai
Marija ir Juozas Plačai
Elena ir Petras Spukai
Antanina ir Juozas Vasiukevičiai

A.†A.
DANUTEI PAREIGIENEI

mirus, dukras, sūnus, seseris, brolį ir jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Zenonas ir Anatolijus Milūnai
ir jų šeimos

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Prisiminkime ir pagerbkime mūsų brolius ir seses, išvežtus į Sibirą! Čikagos ALTo skyrius rengia išvežtųjų paminėjmą šį sekmadienį, birželio 11 d.: 10 val. ryte bus vėliavų pakėlimas Švč. M. Marijos Gimimo parapijos aikštėje, Marquette Parke, 10:30 val. r. iškilmingos pamaldos ir tuojau po jų (maždaug 12 val.) — minėjimas parapijos salėje. Kalbės Sibiro tremtinys **Povilas Vaičekauskas** ir Politinių kalinių bei tremtinių sąjungos pirm. **Pilypas Narutis.** Visi kviečiami dalyvauti.

Maria Aukštesniosios mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyko gegužės 28 d. Gimnaziją baigė 251 mergaitė; 89 proc. baigusiųjų ateinantį rudenį ruošiasi tęsti mokslą universitetuose ir kolegijose. Iš baigusiųjų klasės 54 yra gavusios stipendijas. Sąraše yra ir lietuviškų pavardžių: Jurgita Benetytė - De Paul universiteto stipendija , Donna Genčiūtė — St. Xavier un-to, Audra Prialgauskaitė — „Amvets Musical and Recreational Therapy" stipendija, Laura Ragauskaitė — Augie Altar stipendija.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus suorganizuota, dvidešimties asmenų grupė išvyksta į Lietuvą š.m. birželio 10 d. Ten jie susitiks su Vilniaus naujuoju meru Aliu Vidūnu ir dalyvaus muziejaus ruošiamoje dailės parodoje, kuri bus atidaryta birželio 16 d. Vilniuje, Dabartinio meno centre. Grupėje į Lietuvą vyksta ir Stasys Balzekas, Čikagos—Vilniaus miestų giminystės komiteto pirmininkas. Jis vyksta minėtų miestų kultūrinio ir meninio pasikeitimo programos reikalais.

Vytautas Kasniūnas kalbės Union Pier, MI, Lietuvių draugijos ir Michianos LB apylinkės valdybos ruošiamame Tragiškųjų birželio įvykių paminėjime, kuris bus šį sekmadienį, birželio 11 d., ir prasidės 11 val. r. (Michigan laiku) šv. Mišiomis „Gintaro" vasarvietėje. Mišias aukos kun. Juozas Vaišnys, SJ. Po minėjimo yra šaukiamas Michianos LB apylinkės narių metinis susirinkimas taip pat „Gintaro" vasarvietėje. Minėjime ir susirinkime kviečiami dalyvauti Beverly Shores, Michiana New Buffalo, Union Pier, Lakeside, Harber ir kiti apylinkių lietuviai.

Jurgis ir Aniceta Mažeikos, Daytona Beach, FL, atsilieptdami į Draugo fondo pavasario vajų, atsiuntė 1,000 dol., tapdami fondo Garbės nariai. Pridėtame laiškelyje jie rašo: „Į Draugo fondo pavasario vajaus vainiką norime įpinti ir savo mažą žiedelį. Linkime, kad tas gyvasis vainikas augtų, žydėtų ir užtikrintų 'Draugo' ateitį ateinančioms kartoms".

Nuoširdus ačiū už linkėjimus ir stambų „žiedą" pavasariškam Draugo fondo „vainikui".

Lietuvos vyčių 36 kuopos ruošiamas pobūvis, pavadintas „Dinner is served buffet", vyks birželio 19 d., pirmadienį, 6 val. vak., Nekalto Marijos Prasidėjimo parapijos salėje, 4420 S. Fairfield (Brighton Parke). Vietų skaičius yra ribotas, todėl būtina padaryti rezervacijas iš anksto, skambinant Mary Kinčius 927-4990 (rezervacijos priimamos iki birželio 16 d.).

• **Draugo fondas** remia „Draugą", „Draugas" remia mus visus.

X Lietuvių tautinių šokių šventės organizacinį komitetą sudaro šie asmenys: pirmininkė — Jūratė Budrienė, vicepirmininkė — Nijolė Pupienė, sekretorė — Birutė Vindašienė, iždininkas — Ed. Jenawn, meno vadovė — Violeta Smieliauskaitė Fabianovich, teisinis patarėjas — Saulius Kuprys, šventės programos techniškų reikalų koordinatorius — Jonas Beržanskis, lėšų telkimo komisijos kopirmininkės — Gražina Liautaud ir Birutė Jasaitienė, leidinio redaktorius — Juozas Masilionis, dailininkė — Ada Sutkuvienė, spaudos informacija lietuvių kalba komisijos pirmininkė — Rita Likanderytė, informacija anglų kalba komisijos pirmininkė — Cassandra McNeill, lietuvių radijo informacijos komisijos pirmininkas — Petras Petrutis, susipažinimo vakaro komisijos pirmininkas — Jonas Činkus, šventės pokylio komisijos pirmininkė — Irena Kerelienė, garbės svečių kvietimo ir globos komisijos pirmininkas — Rimas Domanskis, šventės bilietų platinimo komisijos pirmininkė — Genė Rimkienė, šventės registracijos komisijos pirmininkė — Jūratė Šuopytė Jensen, nakvynių komisijos pirmininkas — Linas Norušis, transportacijos komisijos pirmininkas — Antanas Jarūnas, Tautinių šokių instituto atstovė — Rasa Poskočimienė, Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. atstovas — Bronius Juodelis. X Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks 1996 m. liepos 6 d., Rosemont Horizon stadione, prie Čikagos.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys ruošia metinę gegužinę sekmadienį, liepos 9 d., vienuolyno sodelyje. Bus laimėjimai, vaišės, žaidimai, užsiėmimai ir pasilinksminimas. Pabrėžiama, kad „Didysis laimėjimas" yra 10,000 dol. — tik 400 bilietų bus išspausdinta (vieno kaina — 100 dol.). Informacijos teikiamos tel. 312-776-1324. Kviečiame šią gegužinės datą jau šiandien pasižymėti savo „būtinai lankytinų renginių" kalendoriuje.

Irena Kerelienė yra X Lietuvių tautinių šokių šventės pokylio ruošimo komisijos pirmininkė. Šios jubiliejinės šventės pokylis įvyks šeštadienio vakare. 1996 m. liepos 6 d., Hyatt Regency-O'Hare viešbučio patalpose.

Dalia Šataitė, Viktoro ir Mildos Šatų duktė, lankanti Divine Providence mokyklą, Westchester, IL, kaip praneša „United States Achievement Academy", už pasižymėjimą moksle apdovanota „National Honor Roll" žymeniu. Dalios pasižymėjimu džiaugiasi ne tik tėvai, bet ir seneliai: Aleksas ir Elzbieta Šatai iš North Riverside, IL, bei Tomas ir Marija Bendinskai Vilniuje.

Vladas Stropus, Pal. Jurgio Matulaičio misijos tarybos pirmininkas (I iš dešinės) ir kiti svečiai klausosi misijos kapeliono kun. Algirdo Palioko, SJ, kalbos Pasaulio lietuvių centre ruoštuose kun. Paliokui pagerbti pietuose.

Nuotr. **Vytauto Jasinevičiaus**

x **„Kalba Vilnius".** Klausykit Grundig radijais. Gradinskas J. G. Television, 2512 W. 47 St., Chicago, IL 60632. **Taip pat koncertiniai radijai su fonografais ir rekorderiais.** Garantuotas vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia — paskambinkit 312-376-1998.

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. **Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

x **TRANSPAK** skyrius **Lemonte** praneša, kad šeštadieninei mokyklai užsidarius vasaros atostogoms, šeštadieniais įstaiga Lemonte bus uždaryta. Penktd. 3-7 v.v., sekmd. 8:30 v.r. — 2 v. p.p. bus atidaryta, kaip visada. **Transpak tel. 312-436-7772, 708-257-0497.**

(sk.)

Turiu kolekciją amerikietiškų vaizdajuosčių (video) su John Wayne, Gary Cooper, Jimmy Stewart ir kt. Taip pat nuotykių filmų su garsiais artistais, kaip Charles Heston, ir didelį rinkinį „Robin Hood" bei „Mark of Zorro" filmų. **Kreiptis: 312-585-1312.**

(sk)

x **Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą** ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: **T. Lesniauskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.**

(sk)

x **Siuntiniai į Lietuvą** laivu per **TRANSPAK.** Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. **Maisto siuntiniai** nuo **$29** iki **$98.** Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai $39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už**$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

PAGERBĖ JUOZO KREIVĖNO ATMINTĮ

Prieš 8 metus — 1987 m. gegužės 24 d. amžinybėn iškeliavo ir gegužės 27 d. Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje buvo palaidotas visuomenininkas, žurnalistas, mokytojas, muzikas Juozas Kreivėnas, kuris daug dirbo JAV lietuvių tarpe. Šis, Cicero lietuvių telkinyje gyvenęs, darbštus tautietis paliko gilius pėdsakus JAV lietuvių kultūrinėje veikloje. Apie tai byloja ir šiandien tebeveikiantis jo muzikos archyvas, šiuo metu Čikagoje sujungtas su J. Žilevičiaus archyvu ir yra visiems prieinamas.

Gegužės pabaigoje Čikagoje viešėjo J. Kreivėno sūnus Narcizas su žmona Olga. Jie dabar gyvena Floridoje, bet prieš daugelį metų turėjo savo parduotuvę Bridgeporte. Narcizas daug metų dirbęs šerifo policijoje Miami mieste, neseniai išėjęs į pensiją.

Taip pat Čikagoje jau pora mėnesių darbuojasi ir J. Kreivėno sesers Petrutės dukra — Dalia Rakauskienė, kuri yra bibliotekininkystės specialistė. Pakviesta Lituanistikos tyrimų ir studijų centro vedėjo dr. Jono Račkausko, ji dabar dirba centre, kuriam priklauso ir jos dėdės J. Kreivėno (ir J. Žilevičiaus) muzikos archyvas.

J. Kreivėno metinių proga jie, o taip pat ir anksčiau į Čikagą atvykusi giminaitė Jūratė Vosyliūtė bei kiti pažįstami, Šv. Kazimiero kapinėse susirinko prie Juozo ir Zuzanos Kreivėnų kapo pagerbti šių žmonių atminimą.

Čia reikia pažymėti, kad prieš porą metų Lietuvoje išėjo J. Kreivėno publicistikos rinktinė „Iš kairės ir iš dešinės", kurioje sudėti jo anksčiau kontroversiškomis mintimis pasižymėję straipsniai, dabar Lietuvoje susilaukiantieji didelio dėmesio. Gaila, kad, nepaisant sutarties su leidėjais, šios knygos didesnės siuntos dar negauta Amerikoje, tad ją Amerikos lietuviai neturėjo progos skaityti.

E. Š.

KUN. POVILAS DILYS SLAUGYMO NAMUOSE

Čikagos ir Toronto lietuviai gerai pažįsta kun. Povilą Dilį, nes jis ilgą laiką darbavosi lietuvių evangelikų tarpe. 1951 m. atvykęs į Čikagą, jis čia dirbo pastoracinį darbą lietuvių evangelikų reformatų bažnyčiose. Prieš maždaug 10 metų jis 3 mėnesiams buvo pakviestas pavaduoti kunigą Toronte lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijoje. Ten nuvykęs trumpam laikui, išbuvo beveik dešimtmetį, ir tik pernai sugrįžo į savo namus Čikagon. Tuo metu prasidėjo įvairios nelaimės: pradžioje turėjo automobilio katastrofą, vėliau porą insultų. Teko gulėti ligoninėje, o šiuo metu sveiksta American Monticello slaugymo namuose (6300 W. 95 St., Oak Lawn, IL 60453, 47 kambarys).

Šis 89 m. amžiaus dvasininkas (jo 90-sis gimtadienis bus šių metų rugpjūčio mėnesį), užimantis aukštas pareigas (yra gen. superintendentas) lietuvių evangelikų reformatų bažnyčioje, nemaža dirbęs ekumeniniame sąjūdyje (rengdavo bendrus susitikimus ir maldas su katalikais), šiuo metu jaučiasi vienišas. Jis laukia laiškų ar apsilankymų iš gausių savo buvusių draugų, parapijiečių.

Beje, kun. P. Dilio žmona yra komp. Vl. Jakubėno sesuo Halina, o jų dukra — Erika Brooks — įvairių lietuviškų organizacijų veikėja, ypač daug dirbanti lituanistinėse mokyklose.

E. Š.

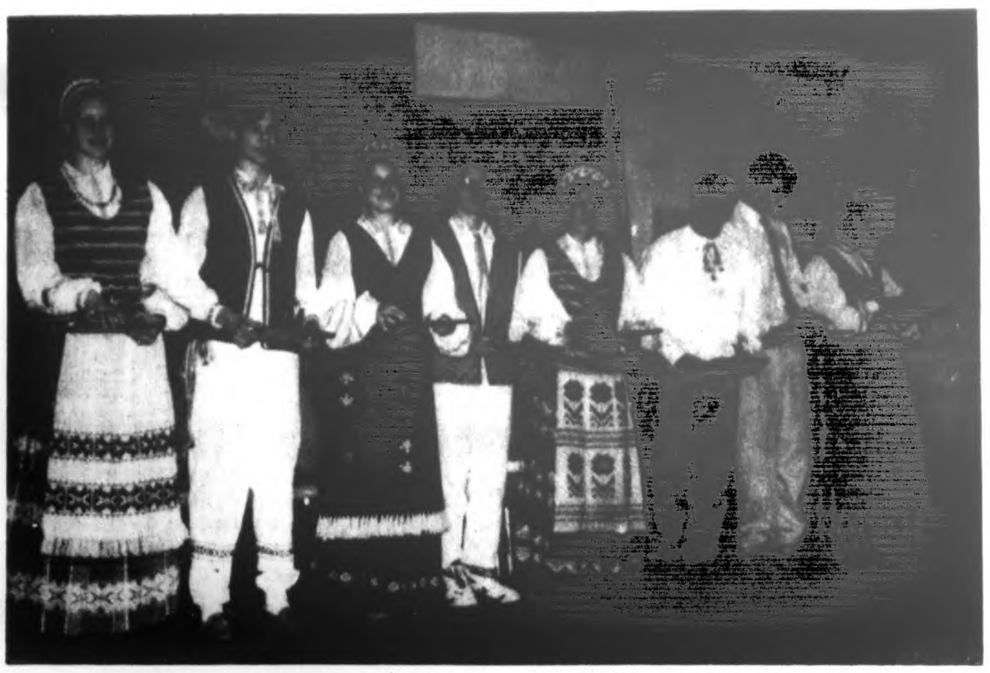

Susipažinkime su 1994/1995 mokslo metų Maironio lit. mokyklos, veikiančios Lemonte, abiturientais (iš kairės): Audra Kazlauskaitė, Robertas Končius, Lina Lendraitytė, Vitas Mockaitis, Alisa Nalytė, Saulius Petroliūnas, Erikas Radick ir Paulina Stasiulytė.

Balandžio mėnesį vėl beveik 300 „Saulutės" siuntinių iškeliavo į Lietuvą. Čia talkininkų būrelis, padėjęs tuos siuntinius išsiųsti.

Nuotr. **Giedrės Žumbakienės**

ATSIŲSTA PAMINĖTI

• **„Lituanus".** 1995 m. nr. 2(41). Žurnalas leidžiamas keturis kartus per metus, jau daugiau kaip 40 metų. Šio numerio redaktorius — dr. Antanas Klimas, kartu su Violeta Kelertiene, Robertu A. Vitu, Jonu Zdaniu. Techninis redaktorius — Clemente Dėdela, administratorius — Jonas Kučėnas, 6621 S. Troy Str., Chicago, IL 60629-2913. Šiame numeryje rašo kun. Valdas Aušra, Jurgis Jankus, Gražina Krivickienė („Gyvųjų ir mirusiųjų santykiai lietuvių tautosakoje"), Harvey E. Mayer, Algimantas Kezys ir kiti. Knygas recenzuoja William R. Schmalstieg. Žurnalas anglų kalba, 96 psl.

• **Aleksandras Pakalniškis,** „Per dvidešimtąjį amžių", Chicago, 1995 m. Viršelis Dainos Pakalniškienės, techninis redaktorius Aleksandras Pakalniškis,Jr., išleista autoriaus lėšomis, spaudė „Draugo" spaustuvė, Čikagoje. Tai jau vienuoliktoji to paties autoriaus knyga. Visos — autobiografinės. Paskutiniosios pasakojimo laikotarpis užsibaigia 1990 metais. („Senatvės dienos". 1986-1990 metai Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenant).Šio tomo turinį sudaro keturi skyriai: Nuo Kėkštų iki Čikagos; Pakeliui; Čikagoje; Sugrįžtu. Ribotas egzempliorių kiekis yra ir „Draugo" knygyne. Anksčiau skaičiusieji A. Pakalniškio knygas pažįsta jo stilių ir pasakojimo būdą. „Per dvidešimtąjį amžių" nedaug nukrypsta nuo ankstesniųjų. Įdomi pažintine prasme.

• **„Bridges".** 1995, gegužė. Redaguoja Audronė Gulbinienė. Adresas: 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134. Fax: (609) 234-8782.

Žurnalas anglų kalba, išeinantis 10 kartų per metus, rašantis Lietuvos visuomeninio, politinio, kultūrinio gyvenimo temomis.

• **„Viltis".** 1995, kovas/balandis. Redaktorius — Alexander P. Durtka, Jr. Adresas: 1110 N. Old World Third Street, Suite 420, Milwaukee, WI 53203-1102. Folkloro ir tautinių šokių žurnalas anglų kalba, įsteigtas 1942 m. aktyvaus tautinio meno puoselėtojo, deja, jau mirusio Vytauto F. Beliajaus. Šiame numeryje — Genovaitės Breichmanienė straipsnis apie lietuvių liaudies šokio atsiradimo istoriją; kitų autorių rašiniai apie įvairių tautų liaudies šokius; pateikiama informacija apie pasaulyje įvyksiančius folkloro bei tautinių šokių festivalius.

• **„Laiškai lietuviams".** 1995, gegužė. Leidžia tėvai jėzuitai Čikagoje. Redaktorius — Juozas Vaišnys, SJ. Administratorė — Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098. Tel.: (312) 737-8400, fax: (312) 737-0486.

Numeryje — E. Čiurlionienės pamąstymai Motinos dienos proga, A. Saulaičio, SJ, „Pamokų akimirkos", R. Ūsienė rašo apie seniau reiškiamą pagarbą motinai ir tėvui šeimose; pateikiami žurnalo organizuoto konkurso premijuoti H. Sinkaus ir V. Bakanausko rašiniai; yra tradicinis redaktoriaus „Kalbos" skyrius, kt. straipsniai.

• **„Pasaulio lietuvis".** 1995, gegužė. Leidžia PLB valdyba. Redaktorius — Bronius Nainys, 7 Glenview Lane, Lemont, Il 60439; tel.: (708) 257-8714, fax: (708) 257-9010. Administratorė — Baniutė Kronienė, 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, Il 60514. Tel.: (708) 968-0184.

Numeris didžiąja dalimi skirtas Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui, vykusiam 1994 m. vasarą Lietuvoje ir Londone.

• **„Metmenys".** Kūryba ir analizė. 1995 m., nr. 68. „Metmenis" leidžia AM & M Publications nuo 1959 m. dukart per metus. Redaktorius Vytautas Kavolis su gausiu būriu redakcijos bendradarbių. Dailės priežiūra Dano Lapkaus, techninė redaktorė — Henrieta Vepštienė. Administruoja Marija Paškevičienė, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516. Šio numerio viršelio projektas Vytauto O. Virkau, o žurnalo puslapiuose dailės darbai — Rimvydo Barkaus, Stasio Eidrigevičiaus, Jono Gasiūno, Žilvino Kempino, Dariaus Girčio, Algimanto Kuro, Giedrės Lilienės, Leopoldo Surgailio. Žurnalas 192 psl.; turinį sudaro Egidijaus Aleksandravičiaus, Vytauto Kavolio, Aušros-Marijos Jurašienės, Algio Mickūno, Icchoko Mero ir kitų straipsniai, proza, poezija. Jau seniai užsienio lietuvių tarpe „nuaidėjus" ir išnykus „Aidų" žurnalui, džiugu, kad „Metmenys" dar vis taip pat stipriai gyvuoja ir bent du kartus per metus pakelia mus iš „kultūros nuosmūkio liūno".

• **Stephen Chicoine and Brent Ashabranner,** „Lithuania, The Nation That Would Be Free". Cobblehill Books, Dutton, New 1995. Nuotraukos — Stephen Chicoine. Knyga skiriama jauniems skaitytojams (anglų kalba), didelio formato, kietais viršeliais, gausiomis spalvotomis nuotraukomis ir labai suprantamu tekstu. Turinį sudaro 8 skyriai, bibliografija ir vardynas (knyga 64 psl.): 1. The Eternal Flame of Freedom; 2. Facing off the Giant; 3. The Long Fight for Nationhood; 4. The Jews of Lithuania; 5. A. Land of Beauty; 6. „We Never Lose Hope"; 7. More Than Just a Game; 8. Lithuani's Special Link with America.

Vienas autorių — Stepehn Chicoine gyv. Houston, TX, bet užaugo Illinois valstijoje. Jis daug keliavęs buvusioje Sovietų Sąjungoje, o Lietuva ir jos istorija sudomino lietuviai draugai, su kuriais susipažino Lietuvoje. Antrasis autorius — Brent Ashabranner yra žinomesnis jaunimui/vaikams knygų rašytojas, laimėjęs nemažai žymenų už savo kūrybą. Jis gyvena Williamsburg, VA. Su Chicoine susipažino Kinijoje ir abu nutarė bendrai paruošti knygą apie Lietuvą. „Lithuania. The Nation That Would Be Free" Lietuvą, jos žmonių herojiškumą ir laisvės troškimą pateikia labai objektyviai, šiltai ir su daug simpatijų. Tai liudija ir iliustracijos. Leidyklos adresas: Cobblehill Books, A. Division of Penguin USA, 375 Hudson Str., New York, NY 10014. Kaina pažymėta — 16.99 dol.

• **Draugo fondas** yra tiltas į „Draugo" gyvybę.